

PEYAMA Kurd

Hejmar 47 | 29.07.2005

Kurdish weekly newspaper

Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî: Tu hêz nikare pêşmerge belav bike

Rûpel 5

Parêzgarê Duhokê:

„Wê gefên
Erdogan bi
tenê wek
axaftin
bimînin“

Rûpel 9

Jin dixwazin
li Angelina Jolie
biçin

Rûpel 2

Ber bi Kurdistana serbixwe gavek nû

- Serokwezîrê Polonyayê seredaneke de Kurdistanê
- Li Hewlêrê protokola Serokwezîrê Polonyayê wek protokola dewletek serbixwe hat çêkirin
- Wer xûyaye ku Mesûd Barzanî wê bibe George Washingtonê Kurdan

Rûpel 8

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

Bi neçaretiya xwe re li hevdu bikin

Gava hisên mirov tevlihev dibin di bedena de guherandinên fizîkî û kîmyewî pêk tên. Mirov dikare van hisên xwe yê neyînî (negatîf) berdar bike û ji neçaretiya xwe rizgar bibe.

Hemû hestên neyînî weke hêrs, neçarî, sûcdarî, xeyalşkestinî, hesûdî û bêhêvîtiyê jiber tehdîd, ziyan an brînekê pêk tên. Gava hisên me serûbin bûn di bedena me de guherandinên fizîkî û kîmyewî pêk tên. Berdarkirina van hisên neyînî di destê mirov de ye. Ji xwe re riyek ku we ji van neçariyan rizgar bike hîlbijêrin. Niha em analîz bikin bê her hisek mirov çî fêrî meriv dike.

Li kartan binivîsin

Jibo ku hûn jibîr nekin û karibin liser bifikirin, agahdariyên xwe yê ji we re giringin liser kartekê binivîsin û bi xwe re bigerin an li malê li derek ku her liber çavê we be darve bikin. Bi vî awayî hûnê firseta ku her bi hisên xwe re rûbirû bibin û liser bifikirin bidestxin.

Hisa neçarî mirov, wexta ku derûdor diçin ser û bûyerên di derveyî kontrolê de ne pêk tên, his dike. Neçarî eve ku wexta ihtiyacên mirov pêk nayên hisek bi hêrs derdikeve.

Jibo ku hisên neçarî karibe rêya rast nîşani me bikin van pirsan ji xwe bikin:

Di vê mijarê de ya li derveyî kontrola min de ye çî ye?

Di vê rewşê de kîjan ihtiyacên min pêk nayên?

Ez dikarim vêya qebûl bikim?

Di vê mijarê de, ya di bin kontrola min de ye, çî ye?

Jibo min tiştê giringtirin çî ye?

Jibo ku ez xwe bigihînim ya jibo min giringtir, çêtirîn tiştên ku ez dikarim bikim çî ne?

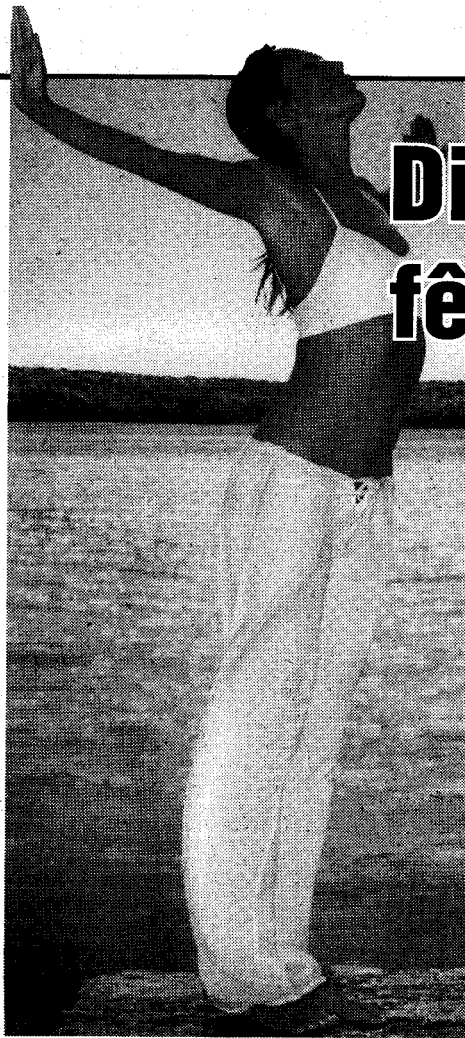
Niha ez wexta xwe çawa dikarim çêtir derbas bikim?

Tiştên ku li derveyî kontrola we ne qebûl bikin û yê ku hûn nikarin kontrol bikin wek armanca jiyana xwe qebûl bikin. Gava hûn miqata xwe bidin ser tiştên ku dikarin kontrol bikin û bi awayekî ku di fêdeya we de ye tev bigerin hûnê karibin jiyana xwe kontrol bikin. Ji derveyî xwe liser tu tiştê kontrola we tune ye. Hûn dikarin mirovên din di bin bandora xwe de bihêlin, lê hûn nikarin wan kontrol bikin.

Pêşdestiyên xwe zelal bikin, konsantrasyona xwe xira nekin û jibo ku tiştên hûn dixwazin bidestbixin bi awayekî çêtirîn tev bigerin.

Tiştên ku em ji derûdorên xwe guhdar dikin, gazindên wek ku, "Bêçarim, bêhêvî me, karên min baş naçe, poşmanim, xwezî ji dêvla vi karî min karekî din bikira" madê mirov tirş dikin ne.

Gava ku pirsan em dikarin çî kontrol bikin tê kirin em behsa tiştên ku li derveyî kontrola me ne dikin. Gava em hewl didin ku tiştên ji me nayê kontrol bikin, wê gavê em firset û îmkan ku tiştên em dikarin kontrol bikin ji destên xwe direvin û enerjîya xwe belaseba li erdê diteqînin. Em tiştên ku liber çavên me ne nabinin, guh nadin wan û gelek car wînda dikin.

Di warê tenduristiyê de fêdeyên avê pir mezin e!

PK - Gelek mirov gava bi nexweşiyekê serî li dixtoran didin pêrgî hin axaftinên ku qet nedihat hisên wan dibin. Dixtor ji wan re eşkere dikin ku sedema nexweşîya wan jiber kêmvexwarinê ye.

Ligel ji sedî 55-75ê bedena mirov ji avê pêk tê, gelek kes bi xwe re nabîne ku qedehek av vexwe. Lê pêwîstiya bedena mirov ji avê ji qedehekê wêdetir e.

Av di rêkûpêkkirina metabolîzma û hemû reaksiyonên bedena mirov de rol dileyze. Di rojê de 2 lt. ava ku em vedixwin enerjîya mirov zêde dike û nahêle ku qelew bibe. Ava

ku bi zikê birçî tê vexwarin organîzmayê ji maddeyên toksînen bi zîrê diparêze.

Av jibo ku sîstema îmmun fonksiyona xwe bikar bine pêwîst e. Bi vî taybetiya xwe mirov zinde û jindewar dike.

Di cildê me de di sazkirina nem û elastîkiyê de rol dilîze û jibo astengkirina çêbûna selulîtê ku xewna jinan direvîne, di rêza yekem de cih digire.

Jibo jinên zarokên xwe şîr didin şilekiya ku şîr zêde dike berî her tiştî av e. Jin ji dêvla avên mêweyan ku nisbeta (rêje) kaloriyê de zêdeye û vexwarinê bi asîd ku ew ji gaz çê di-

kin, dikarin bi rehetî avê tercîh bikin.

Gava jin ducanî be giringiya avê bêtir dibe. Şilekiya amnion ku zarok di nav deye divê xwe ji her sê saetan carekê nû bike.

Lê ligel hemû fêdeyên avê taybetiyên ku divê lê bê miqatekirin ji hene. Ava ku divê di rojê de bê vexwarin ger bi carekê bê vexwarin wê ji fêde bêtir zirarê bigihîne mirov. Ji ber vî yekê 10-12 qedeh avê xwe li pêvajoya hemû rojê parve bikin û vexwin.

Jibîr nekin ku jibo tenduristîya we tu vexwarinê çî avê nagire.

Ji Fransiyayê hez nakin

PK - Li hemû dinyê gelên herêmekekê ji ciranên xwe hez nakin. Jiber sebebên dîrokî, civakî, olî, çandî û yê mayî her gelekî dijminek ji xwe re çêkirîye û tinazê xwe pê dike. Di vê mijarê de lêkolînek balkêş eşkere kir ku li Ewropayê ji Fransiyayê zêde nayê hezkirin. Ligor xebatek profesorê komunikasyonê (ragihan) Olivier Clodong û rojnamevan Jose-Manuel Lamarque Britanî, Fransiyayê bi bêjeyên şovenist, rikdar û ji hisên mîzahê bêpar bi nav dikin. Liber çavên Almanan Fransî bi şûf û qapan, nefsmezin û kêspereşt in. Ligor Îspaniyayê Fransî sar, dûr, heyranê xwe û bênezaket in. Her wiha Fransî jibo Îtaliyan zupe (sipe), pozbilind, şehwetperest û heyranê xwe ne; jibo Swêdiyan bêtaet, bêehlaq, bînzam, gemarî û neo-kolonyalist in. Portekîzî wan bi sifeta şîretkar, Holandî tengaso, geveze û endîşedar naskirin didin. Jibo Yewnanîyan ji Fransî ji dinyê bêxeber û egosantrîk in.

Agahdarî

Di hejmarê 46 an de me bi xeletî wêneyekî din liser hevpeyvîna birêz Jürgen Roth xistibû. Em ji Jürgen Roth û ji xwendevanên xwe lêborîna xwe dixwazi.

Jin dixwazin

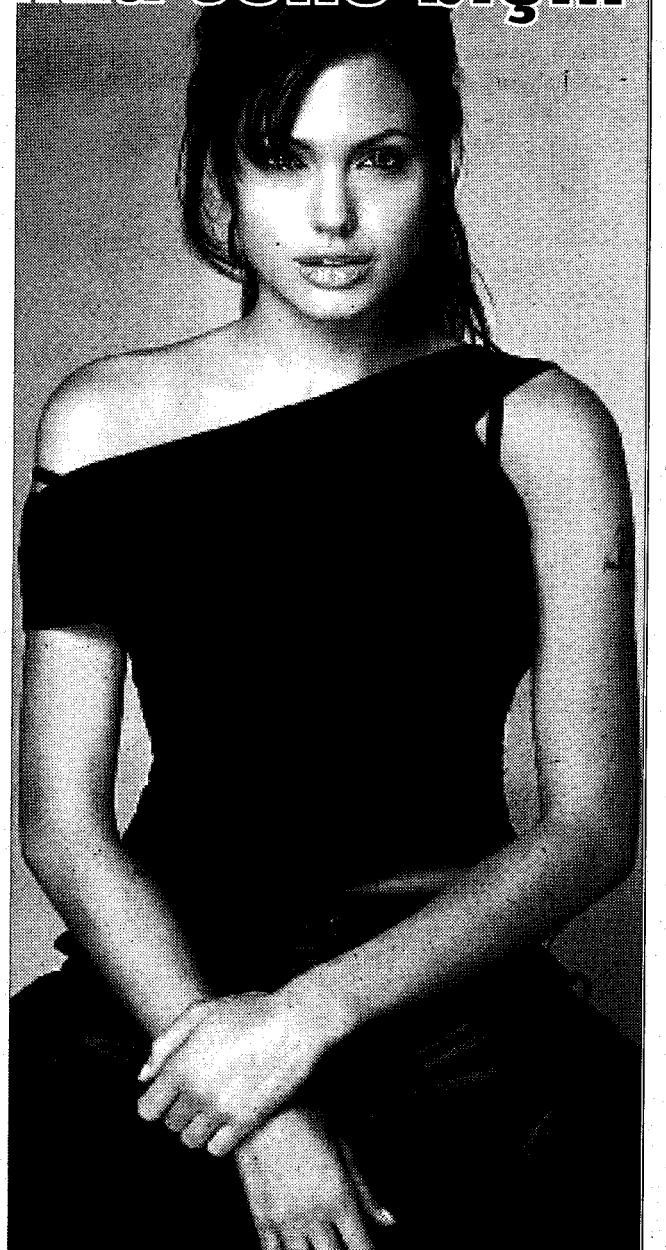
li Angelina Jolie biçin

PK - Lêkolînek kovara Britanî Grazia raxist ber çavan ku li vî welatî jin dixwazin li aktrîsa bi xelata Oscar Angelina Jolie biçin. Kovara Grazia ji 1000 xwendevanên xwe yê jin pirsra, "Ger şansê we yê ku bi ameliyatek estetîk xwe ji nûve/biafirînin hebûya, we yê bixwesta li kîja starê biçin?" kir û piraniya jinan eşkere kirin ku ew bi fîzîka xwe dixwazin li Angelina Jolie biçin. Piştî Jolie, Halle Berry, Kylie Minogue û Jennifer Aniston bi dorê di rêzê de cihê xwe girtin.

Her weha pirsra liser mîrên xwe jinan eşkere kirin ku dixwestin mîrên wan ji bêtir li Brad Pitt biçin. Piştî Pitt, fûtbolîstê bi navê deng David Beckham rêza duyem girt.

Jinên beşdarî anketê bûn pirsra, "Kuderê kîja navdarê/bala we dikşîne?" weha bersivandin:

Çavên Catharine Zeta Jones, pozê Kylie Minogue, porên Jennifer Aniston, rûyê Angelina Jolie, pêşîrên Kely Brook, çîpên Viktoria Beckham, qorikên Beyonce û devê Julia Roberts.

Li Ruhayê spora dewlemenda: Golf

PK - Li Ruhayê golf ku wek spora dewlemendên Ewrûpî û Amerîkî tê nasîn ji aliyê zarokan ve bi eleqeyek mezin tê pêşwazîkirin.

Mamosteya Golfê Asli Aydın ragihand ku ew li Ruhayê dersan dide 100 zarokan û ji performansa şagirtên xwe kêfxweş e.

Aydın ragihand ku ligel Federasyona Golgê armanca wan ew e ku li Ruhayê spora golfê bi hezkirin bidin û berfireh bikin.

Li ser çemê Diclê kêfa vexwarina çay

PK - Gava tenê em li vî sûretî binêrin dikarin bigihêjin wê bîr û baweriyê ku kêf kêfa vî ciwanê Cizîrî ye.

Bi germbûna hewayê ciwanên Cizîrî berê xwe didin çemê Diclê ku xwe hênîk bikin. Lê di havînan de weqayên di avê de fetisandina zarokan jî zêde dibe.

Jiber ku li Diclê telûkeya di gerdap de (girdap) fetisandinê zêde ye divê zarok gelekî li xwe miqatebin.

Mûcîdekî wiha tenê dikare Kurd be

PK - Hasan Maltekinê ku li gundê Sariören girêdayî Siwerekê dijî bi îcadên xwe bala herkesî dikşîne ser xwe.

Maltekin berî niha jiber çûyina elektrîkê jibo makineyên sondajê yê di bîran de durgihêsk (aleta jî dût ve kontrol dîke) îcad kiribû û cotkarên gundê xwe şa kiribû.

Maltekin niha jî dermanek li birîna jinan kir û jibo dergûşên zarokan durgihêsk îcad kir. Maltekin pê dihesa ku jinên bi dergûşin û dixebitin serêşiyên mezin dikîşînin. Jiber vê yekê ew dest bu fikirandina çareserkirina vê pîrsê dîke û di encanê de jibo dergûşan durgihêskê ku jî dervî malê jî dikare bê bi kar anîn îca dîke. Ger dê li derve û jî dergûşa xwe dût be jî bi xêra aletê bi girîya zarokê xwe dihesa û dergûşe kildike.

Li Almanya îslamîstên fûndamentalîst Tirk in

PK - Li Almanya ji aliyê Daîreya Parastina Makzagonê li eyaleta Berlînê raporek balkêş hat weşandin. Ligor raporê li Berlînê jî 3 hezar û 600 îslamîstên fûndamentalîst 2 hezar 900 kes Tirk in.

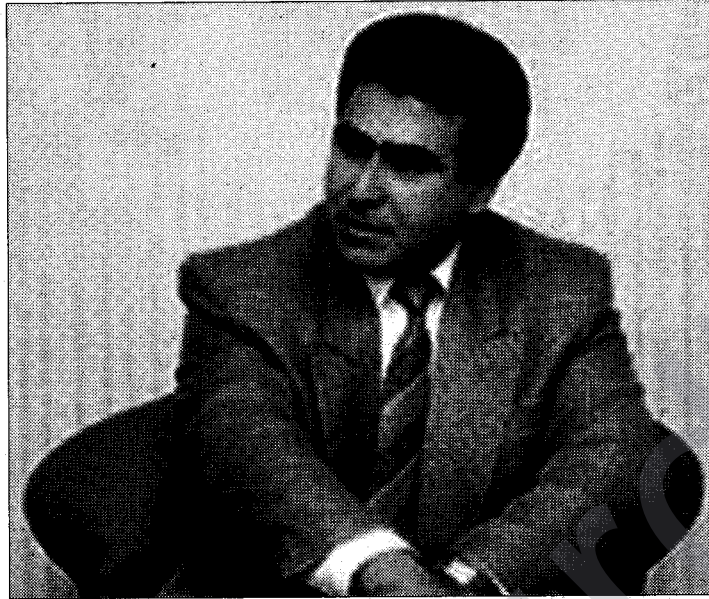
Pîştî Tirkan bi 550 kesan ve Ereb di rêza duyem dene.

Her weha di raporê de tê eşkerîkirin ku li Berlînê jî her 100 camîyan, di sedî 10ê wan de waazên ku mirov teşwîkî şidetê dikin, tê dayîn.

Hüseyn Baybaşin ket grêva birçîbûnê

PK - Karmendê Kurd Hüseyn Baybaşin jiber neheqî û bêdadiya dewleta Hollandayê di girtîxanê de ket grêva birçîbûnê. Wek tê zanîn bi ser ku tu delîlek di destê dewleta Hollandayê de tune ye, dewletê ev 7 salin Hüseyn Baybaşin bi sedema kujtînê di girtîxanê de digre û ew bi cezayek giran darîzandîye. Ligor cezayê dewleta Hollandayê wê Baybaşin heta dawîya jiyana xwe di girtîxanê de bimîne. Bi ser ku tu delîlek vekirî di destê dewletê de tune ye û herweha parêzerên Baybaşin jî vî rastiyê eşkere dikin, rayedarên dewleta Hollandayê jî ya xwe nayên xwarê û bêsedem Baybaşin di hepsê de digire.

Ligor agahdariyên me, Baybaşin û malbata wî, her ku diçe dewleta Hollandayê zix-

ta liser Baybaşin zêdetir dîke û wî jî mafên mirovî bêpar dihêle. Nahêlin ew bi malbata xwe, dost û hogirên xwe re bi telefonê bipeyive. Nahêlin ew bi zimanê Kurdî bipeyive, zi-

manê Kurdî lê qedexa dikin. Hetta nahêlin ew bi parêzerê xwe re jî hevdu bibînin.

Jiber van metod û helwestên nemirovî Hüseyn Baybaşin berî bi demekê dest

bi grêva birçîbûnê kiriye û li benda piştgirî û protestoya Kurdan e

Ligor daxuyaniya malbata Baybaşin du sedemên vî helwesta dewleta Hollandayê hene. Yek jê: Dewleta Hollandayê ditirse ku jiber kirinên xwe tazmînatê mezin bide Baybaşin. Ya din jî: Dewleta Hollandayê ditirse ku di awira gelemperiya cihanê de rûberka (maskeya) wê ya demokratbûnê bikeve û rûyê wê yê rastî derkeve meydanê. Malbata Baybaşin jî awira gelemperiya Kurdên li Ewrûpa daxwaza alîkarî, pêşniyaz û piştgiriyê dîke. Em wek rojnama Peyama Kurd vî helwesta dewleta Hollandayê rûreş dikin û bawerîn ku wê Kurd êdî bi ruhek netewî lihev xwedî derkevin.

Batmaniyan bûka xwe ji Polonya anîn

PK - Zekî Koşar ji Batmanê gava li Kibrîsa aliyê yewnanî di avahiyan de wek karker dixebite Coroline Anne nas dîke û hevaltiya wan di pêvajoya dostane de diguhere û dibe evîn.

Coroline û Zekî daweta bi def û zir-

weta xwe li Batmanê çêkirin û jiyan xwe kirin yek.

Corolinê di dawetê de bi rûkeniya xwa gava bi mêvanan re bi kurdî diaxifî him kes li xwe şaş dikir û him jî bêtir hezkirin dida.

Daweta bi def û zir-

ne, bi govend û stranên kurdî ji Corolin re xerîb nehat û wek kurdekê beşdarî govendê bû.

Bûka Kurdan wek ku li mala xwe be jî daweta xwe zewq stend û bi Zekî re jibo jiyaneke hevbeş gava xwe ya yekem avêt.

Li Ruhayê ji jinan pîrs nakin

PK - Carek din jî eşkere bû ku ligel hemû hewldanan li Ruhayê rewşa jinan nayê guherandin. Li gora lêkolîna Navenda Civaka Bi Pîrarmanc, heta niha jî bê ku jê bê pîrsin an rizaya wê bê stendin keçik bi berdêl tîz zewicandin. Li bajêr qelen her berdeyam dîke û jinên

ku gelek zarokên lawîk tînin li ber çavên civatê bi qedr û qîmet in.

Rapor eşkere dîke ku jin ji rewşa xwe qet ne dilxweşin û guherandinan hevî dikin. Jin diyar dikin ku divê zarokên wan yê keçik biryara li ser jiyan xwe ew wergirin, bixwînin û bixebitin.

Zarokên feqîran xwe davêjin mirinê

PK - Li Wêranşarê zarokên feqîran ji ber tunebûna îmkânên aborî naçin hawizên bajêr lê xwe li çemê ku 1 kilometer dûrî bajêrê hênîk dikin.

Gava zarok xwe ji bilindiya tahtên li kiraxa çem davêjin avê temaşevanan ditirsîn.

Zarok dibêjin ku ava li çem nepaqîje û em zarin ku em dikarin nexweş jî bikevin, lê pêrê me nîne ku em her roj biçin hawizên bi pere û xwe hênîk bikin.

Serpelê (tegmên) Tirk kuştina xwe his kir

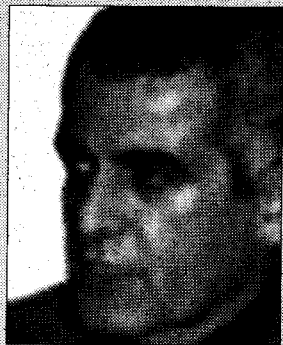
Di 19ê mehê de serpelê Tirk Tuna Kara li Hekari navçeya Çukurca bi mayînek jî dûtve tê teqandin bi serbaz û du leşkerên din re hat kuştin.

Tuna Kara berî ku biçe Çukurca jî bavê xwe re got: "Ezê biçim Çukurca. Hisek di hundurê min de jî min re dibêje ku ezê şehîd bibim." û wesiyeta xwe dide bavê xwe ku wî li kêleka bapirê xwe weşêrin.

Serpel Tuna Kara di yekem roja ku dest bi wezîfeya xwe ya li Çukurca kir hat kuştin. Du leşkerên li gel wî Erkut Yılmaz 24 roj û Bulent Kiyanc 22 roj mabûn ku eskeriya xwe xilas bikin hatin kuştin.

Li gel hemû eş û kulên gelê xwe jî dewleta tirk dev ji siyaseta xwe ya şer bernade û leşkerên xwe yek bi yek bi kuştin dide.

Nejdet Buldan

Ez jî hatim

Ser xatirê A.Zekî Okçuoglu, ez dê jibo Peyama Kurd binivîsim. Bi rastî çi nîyetên min nebûn wekî 'nivîskarekî' bikevime vê rojnamê. Hindek caran xwudanên weşanê, hindek caran jî xwendewar hemû nivîskaran, wekî endamê sazîya siyasî ya xwudanê weşanê dizanin. Hingî gelek caran nivîskar di agirê weşanê da têne sotin.

Bi gotineke di hindek Kurd, mirovan wekî kesayetişexis, naniyasîn. Gor wan divêt, sedan sed mirov an endamê sazîyekê bit, an kurê kesekî/ê binav û deng, an jina mîrek meşhur, an jî mîrê jineke ber bi nîyas bit...Kurtiya wê, wesa başe ku mirov berpîsare xwe bit.

Ligel van gotinên kurt, Peyama Kurd li derveyî welat, biqasî zanîn û imkanên xwe karek pîroz diket û dem xweş karkerên Peyamê û dem xweş xwendewarên hêja.

Çend gotin li ser pirtûkekê

Sala 2004an, pirtûkek min ya bi navê PKK'DE KADIN OLMAK hate weşandin. Gelek hate frotin, an kêr hate xwendin mijara min nîn e. Ji xwe min gotinên xwe yên liser wê, di pêşgotinê da nivîsî bûn. Paşê dîsa di vê rojnameyê da liser wê pirtûkê hevpeyvînek ligel min hate weşandin. Dû re dewleta Tirk li hindek dibistanên Kurdistanê ew pirtûk gor dilê xwe xebitand. Çapamenîya Tirkan çih da wê buyere. Çapamenîya Ocalan ya derveyî welat û li Sitenbolê ji mîna hemu buyeran, bo xwe kire mijara êrişan. Ûlkede Özgürgündem, Azadiya Welat, Özgür Politika û Roj tv ew pirtûk jibo xwe kirine benûşt, cûyan û cûyan. Bi direngî be jî, ez dixwazim liser vê meselê kêr tiştan bêjim û çend pirsan jî êrişkeran bikem.

Min di wê pirtûkê da çend pirs jî hevalên hewe yên kevin kirin, wan jî bi berfirehî û azad, bersiva min dan. Yê wan goti û min di vê pirtûkê da nenivîsîyî, ji yê hatîye çapkirin balkêştir in.

Gelo, ew gotinên wan jinan rastin an direwin? Heke rastin eve Kurdayetiyek çawane, bo me jî bêjin, me têbigehînin.

Heke direwin, hûn bo çi mal ber mal digerin, dibêjine mîlet vê pirtûkê nexwinin? Diçine pirtûkxaneyan, dibêjine xwudanên wan vê pirtûkê nefiroşin? Bihêlin bila gel, liser direw, bûxtan û îxaneta min û wan jinan agahdar bit.

Gelo, bo çi ewê ew rûreşiyên di pirtûkê da têne gotin kirî nayê tawanbarkirin? Bo çi ewên vê rûreşiyê derê diken têne şermizarkirin?

Ez bi kiriyara dewleta Tirk ya ku ew pirtûke wekî xelat daye, pêxweş nînim. Belê heke dewlet bi kiryar, siyaset û gotinên serokê hewe nexweş ba, dê ifade û îtirafên wî yê cendirmê, dozger û dadgehê kiribana pirtûk û belaş dabana. Gelo, hingî helwesta hewe dê çawa ba?

Hûn her dem dibêjin em gelek demoqrat û bêhnfirehîn.

Li ser pirtûka Şemo serokê hewe gotibû:

"...raste, hemu jin yê min in..."

Ma em jî hewe bawerkeyn, an jî serokê hewe?

Îtalya, Holanda û Denmark jî hatin tehdîtkirin

PK - Rêxistina tîpên (tûgay) Ebû Hafs El Masrî ku ligor texmînan bi El Kaide ve girêdayî ye û xwedîtiya teqînên li Londonê kiribû vê carê jî Îtalya, Holanda û Denmark tehdîtkir û eşkere kir ku wê êrişî van welatan bike.

Rêxistinê di daxuyaniya xwe ya ku di internetê de weşand eşkere kir: „Êrişên me yê nû wê jibo dijminên Xwedê bibe dojeh.“

Rêxistinê idia kir ku hedefên wê yê nû Roma, Amsterdam û Kopenhagen e.

El Masrî di daxuyaniya xwe de idia dike ku Îtalya, Holanda û Denmark li Iraqê xulamtiya Amerîkî û Brîtanîyan dike.

Lê rastîya belavokê û rêxistina El Masrî nehatiye piştrast kirin.

El Kaide suniyên Iraqî îqaz kir

PK - El Kaide suniyên Iraqî îqaz kir ku ji çihên karibin bibin hedefên êrişan xwe bidûrbixin.

Di belavoka El Kaide de ku di internetê de hat weşandin weha tê gotin: „Birayê misilman, ne nêzîkî çihên bêçhlaq û îxanetê bin ku hûn zirarê nebînin.“

Di belavokê de Balafirgeha Bexdayê ya navnetewî jî „çihê ku Xaçparêz û terkedin (murted) xwe lê vedişêrin“ bi nav dibe û jî suniyan tê xwestin ku xwe ji wir bidûrbixin.

Ji Papayê Katolîkan nixandînen „siyasî“!

PK - Papayê Katolîkan Bendiktusê 16. bûyerên terorîst nixand û got ku êrişkariyên terorîstî yê di van demên dawî de pêk hatin nikare wek çalakîyên li dijî Xristiyanîyê bîn şirovekirin.

Serokê ruhanî yê Katolîkan li Les Combes di hevdîtina xwe ya bi papazên Katolîk yê herêmê re pirsên rojnamevanan bersivand.

Pirsa, „Ev êrişên

terorîst, çalakîyên li dijî Xristiyanîyê ye an na?“ Benediktus weha bersivand: „Qasî ku ez dibînim ev çalakî bîzzat ne li dijî Xristiyanîyê ne, jibo armancên bêtir gelemper tîn kirin.“

Papa Benediktus 16. li ser pirsê, „Îslam dikare wek olek aşîti bî id-raqkirin?“ weha axift: „Bi peyvên giştî ez naxwazim etiketekê pê ve bizeliqînim. Bêguman ligel hê-

manên (unsûr) ku aşîtiyê dihewisîne (teşwîk dike) olek ku xwediyê hemanên din e jî. Divê em her hewl bidin ku hemanên çêtir bibînin.“

Benediktusê 16. nexwest şirovebike ku Dêra Katolîkan ku hevduber-

danê qedexe dike, Katolîkên hevduberdane an ew kesên ku piştî hevduberdanê carek din zewicîne çawa dinixîne. Papa li ser pirsê di vê mijarê de weha got: „Em nikarin mijarên mezin bi 3-5 bêjeyan çareser bikin.“

Êdî tu welat ne ewle ye

PK - Ji hevdîtina Serokwezîrê Fransa Dominique de Villepin û Serokwezîrê Brîtanîya Tony Blair biryara li himber terorê hevkarî derket. Piştî hevpeyvîna Villepin rastîya tal anî ser zimên û got: „Êdî tu welat ne ewle ye!“

Villepin eşkere kir ku terorîst li Afganistan, Iraq û Bosnyayê perwerde dibin û dibin xwedî tecrube û bi berdewamî got: „Li Fransayê jî hin ciwan li hin meqeran perwerde dibin. Emê wan tesbît bikin. Divê ev kes û hin imamên ku li camiyan waazên şidetê didin ji welêt bîn derxistin.“

Tony Blair jî ber pirsê rojnamevanekî got ku terorîst Iraqê jî xwe re dike bahane. Blair got: „Ger terorîst bi rastî jî xwedî baweriyên xwe bûyina divê bû alikariya Iraq, Afganistan û Filistinê bikirina. Lê ew li Iraqê, Afganistanê, Tirkiyê û Misirê mirovên masûm dikujin.“

Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî: Tu hêz nikare pêşmerge belav bike

PK - Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî di televîzyona El-Arabiya de got ku li ser rûyê erdê tu hêz nikare pêşmerge belav bike. Wekî din Mesûd Barzanî got ku ewê dev ji Iraqê federal bernedîn û ewê

Serokê Kurdistan Mesud Barzanî got ku wê hêza pêşmerge belav nekin

tu carî ji Kurdistan federal tawîz nedin. Mafê me ye ku em dewletêkê ava bikin û bi qanûnan mafê me hatine tescîlkin.

Liser pirsra jibo Kerkûkê Mesûd Barzanî got ku divê pirsgirêka Kerkûkê mîna formula berê ku Kurdan ji qebûl kiribûn, bê çareserkin. Kurdên di dema Sedam de ji cîh û warên xwe hatibûn sirgûnkin, ligor xala 58an ya zagona bingehîn ya Iraqê, divê li cîhên xwe vegerin û ziyana xwe ji dewleta Iraqê bigrin.

Serokê Kurdistanê got ku pêşmerge, Kerkûk û federalîzm jibo me Kurdan xeta sor in. Heke mesela Kerkûkê neyê çareserkin wê encamên nexweş derkevin holê.

Bi 10an Partiyên Kurd bi 70 kesî xwepêşandan çêkirin...

PK - Di 26ê mehê de li bajarê Bonnê Kurdan bi banga HEVKARî (Platforma partiyên siyasî yên Kurd ji her çar perçên Kurdistanê) yê siyaseta rejîma Îranê ya li dijî Kurdan şermazar kirin. Wek ku tê zanîn çendek berê welatperwerekî Kurd Kemal Esferam ji aliyê rejî-

ma kevneperest bi awayekî nemirovî hatibû kuştin.

Bi kuştina Esferam re gelê Kurd li seranserê Kurdistanê rojhilat bi dijwari xwedîti li wî kir û bi rojan çalakiyên gelemperî lidarxist.

Di encama reaksiyona gelê Kurd de Mehabad di nav de li gelek bajarên

mayin bi sedan welatparêzên Kurd hatin girtin û heta niha di girtigehên rejîma Îranê de di bin êşkenceyan de ne.

Balkêş e ku di xwepêşandina ku ji aliyê bi dehan partiyên ve hat organîzekirin de, bi tenê li dora sed kesî beşdar bû.

PDK-Îran: Rejîma Îranê 200 Kurd girt

PK (Navenda nûçan)-Partiya Demokrata Kurdistanê Îranê (PDK-Î) bi minasebeta bûyerên li Kurdistanê rojhilat û bi taybetî li Mehabadê di 24ê mehê de jibo raya giştî daxuyaniyek belav kir.

PDK-Î êşkere dike ku di dema şermazkirina kuştina welatparêzê Kurd

Kemal Esferam 200 Kurd li bajarê Mehabadê ji aliyê hêzên rejîma Îranê ve hatine girtin. Ligor agahdariyên ji gelê Mehabadê hatine girtin ev 200 Kurdên welatparêz niha di avahiyan rejîma zorker de di bin îşkencê de ne.

PDK-Î bi bangêkê ji hemû dezgehên siyasî û

sivîl yên Kurdistanê û navnetewî daxwaz dike ku jibo rizgarkirina van welatparêzan zextê li ser rejîma Îranê bikin.

Her weha PDK-Î radi-gihîne ku li bajarên Bokan, Merîwan û Pîranşarê ji gelek Kurd hatine girtin û di bin îşkenceyan de ne.

gotin

Ahmed Zeki
Okçuoğlu

Sêgoşeya Terorê

Rojname û 'rewşenbîrên' Tirkan ji, ew kesên ku liser navê rewşenbîrên Kurdan dipeyivin jî, ji kujtinên van rojên dawî bi tenê apociyan (qendil) sîcdar dikin. Ne kes qala Apo dike, ne jî qala hêza li pişt wî, Sererkaniya Tirkan...

Di kujtina Hikmet Fidan de jî, ya Hasan Özen de jî û yê beriya wan jî bipirani tetik bi tiliya yekî apoci hatiye kişandin, ev béguman e. Dîsa herkes gelek baş pêdizane ku tetikkêşên van kuştinan jî aliyê qendil hatine vezîfedarkirin. Lê ji van kuştinan bi tenê tetikkêşan û qendil perpîrsiyar ditin xelet e. Herkes gelek vekirî pêdizane ku yekî apoci bêdestûra Abdullah Öcalan tucar nikare biryara kuştinê bide û wî bicîh bîne. Dîsa herkes gelek vekirî pêdizane ku Abdullah Öcalan jî bîyê Sererkaniya Tirkan nikare tu biryarî bide.

Di pêkanîna van kuştinan de berpîrsiyariya qendilê di rêza sîsiyan de cîh digire. Terora ku di Kurdistanê de bi destê apociyan tê kirin beriya qendilê di du qonaxan din de derbaz dibe. Qonaxa yekê Sererkaniya Tirkan e. Di vê qonaxê de biryara kiriyara terorê tê dayîn. Qonaxa didoyan girava Îmralityê ye. Îmralityê merciya tesdiqêye û ji bo bicîhanîna kiriyara terorê wê verêdike qonaxa sîseyan çiyayê Qendilê. Jibo bicîhanîna biryarê Qendilê jî wî hewalêyî mîrkujan xwe dike û pêvajoyê digîje encama xwe. Beriya hatina Abdullah Öcalan Îmralityê, di pêvajoyê de cîhê Îmralityê de Şam hebû.

Kovara Tirkan ya bi navê Aksiyon di hejmara xwe ya dawiyê de di nîvîsarek bînvîskar de iddia dike ku "PKK biryara kujtina 250 Kurdan daye." Rast an ne rast e, Aksiyon û yê ku ev nûçe daye wan dizane. Heke rast be divê em vê nûçeyê weha bixwînin: Sererkaniya Tirkan biryara kujtina 250 kesên daye û jibo bicîhanîna wê biryarê talimat daye Îmralityê.

Tirk çima jî Îmralityê dixwazin rewşenbîrên Kurdan bikujin? Du sedemên viya yê sereke hene.

Ya yekê ev e: Rêvebiriya Tirkan bi deh salan li Kurdistanê hebûna terorê ji xwe re kir hêncet û di riya çareserkirina kêşeya Kurdistanê de tu gav neavêt. Hênceta wê jî ev bû: "Kurd terorê dikin, di bin siya terorî kurdan de kêşeya Kurdistanê nayê çareserkin." Îrk dixwazin wê hêncetê di pêvajoya Yekîtiya Ewropazê de carek din bikar bînin.

Sedema didoyan jî ev e: Nêzî sîh sale Tirk, bi destê apociyan Kurd kontrol dikirin. Piştî ruxandina rejîma Saddam rûyê Kurdan jî Îmralityê ber bi Hewlêrê guhert û bi wê guhertinê sistema kontrola Kurdan ber bi tîkçûnê çû. Tirk, jibo pêşî li wê pêvajoya tîkçûnê bigirin liser Kurdan dîsan dest bi terorê kirin.

Beriyar van kujtinan, jibo ku şer rawestîne banga ku ji aliyê rewşenbîrên Tirkan ve jibo PKK hate kirin jî, qutkirina hevdiîna Abdullah Öcalan û evokatên wî jî perçeyên wê senaryoya qirêj in. Rewşenbîrên Tirkan û rojnamevanên Tirkan bi kiryarên terorîst bitenê qendilê sîcdar dikin. Qet kes navê serokê apociyan Abdullah Öcalan nayîne ser zimanê xwe. Herkes baş pê dizane ku şer bi fermana Abdullah Öcalan destpêkir û rawestandina wî jî bi tenê bi fermana wî mîmkûn e.

Rêvebiriya Tirkan naxwaze navê Abdullah Öcalan bi van bûyeran binavkirin. Sedema wê ev e: Herkes pê dizane ku Abdullah Öcalan li Îmralityê bê Sererkaniya Tirkan nikare tu biryarekê bide. Heke qala Abdullah Öcalan bê kirin, bivê neyê wê qala Sererkaniya Tirkan jî bê kirin. Jiber wê yekê jî tirk xwestin jibo demekê Abdullah Öcalan ji çavan dûr bixînin.

Hinekê dîvîkên apociyan liser navê rewşenbîrên Kurd, piştgiriya Tirkan kirin û jibo rawestandina şer bi devê wan bang li apociyan kirin.

Ji aliyê hinekan ve ev helwest wek, "Dîvîkên apo êdî ji wî dîr dikevin" hate nîrxandin, lê ev nerast e. Tersê wî, ew, wek berê îro jî di xizmeta efendiye xwe de ne. Jibo terorkirina Kurdan di nav apotîciyê de dijberiyek sexte hat avakirin. Ew jî wekî tirkan bang li Apo ne, merivên wî dikin. Wekî ku tu peywendiya Apo van kiryanan tune ye.

Lê ev bank ne ji bo ku rawestandina terorê tîkçûnê kirin. Ji bo ku serwerkeniya tirkan û Abdullah Öcalan derveyî van kiryanan bînin nişandan tîkçûnê kirin.

birayeti

Bayram Ayaz

Bi awirek dîrokî-siyasî PDK-Bakur îro PDK-Bakur: Çil sal Kurdayetî -III-

Ava ku digihê ser erda PDK-Bakur, ji serçaviya bîreweriya Kurd û Kurdistanîyê dertê. Ev serçavî dîroka Kurdistanê û bir û hizrên Barzaniyê nemir e.

Di salên heftêyî de li bakurê Kurdistanê siyaseta û tevgera rêxistinî ket bin bandora çepîtiyê. Dema ku "tevgera teleban" ya çep serdest bû, xeta Kurdewariyê ya nav xelkê qels bû, rewşa "koza bin xweliyê" lê hat. Têna germiyê jê dihat, lê di bin xweliyê de veşartî mabû. Çepîti di nav TKDPê de ji serdest bû. Bûyera KUKê ji aliyekî ve encamek wê konjonkturê bû.

Ev xet di hin qonaxan re derbaz bûye û gihaye îro. Bi raya min di mējuyê ve xetê de sê qonaxên girîng hene. Pêwîste bi kurtî qala van qonaxan bê kirin, da ku em bikarin rewşa îro baştir tēbigihin.

Qonaxa yekemîn damezirandina TKDPê, organizebûna neteweperwerî û welatperweriya Kurd e, piştî serhildanên bakur, tewqîfat û surgûnên rewşenbîr û kesayetên welatperwer. 1965 li bakurê welat birêxistina xeta Şêx Seîd, Seyîd Rîza, Qadî Muhamed û Barzaniyê nemir e. Ev hewldan mayanê xwe girt û bi pêşket. Lê jiber "şasiyek dîrokî" ya Dr. Şivan xeta Kurdperwer li bakurê welat "çavê xwe yê RASTê û ÇEPê" wenda kir. "Bûyera du Seîdan", li bakur darbeyek mezin li Kurdewariyê xist. Nemir Seîd Elçî liderekî Kurdperwer bû, jinav gel dihat û di nav gel de bû. Dr. Şivan jî rewşenbîrekî bîrbîr, zana û jîr bûye, karîbûye li dora xwe ji xwendevan û rewşenbîrên Kurd hêzeke xurt birêkbixe. Eger ev bûyer nebûya, dibe ku îro tevgera bakurê Kurdistanê di rewşek din de bûya. Xisara vê bûyerê mezin e.

Qonaxa duyemîn, dema TKDP-KUKê ye. Ev rêxistin, tevgerek gelî, Kurdewar û bihêz bû. Mixabin nakokiyên navxweyî zirar da vê xeta Kurdewar. Berpirsiyar û şahidên vê qonaxê gelek ji wan li jiyana ne. Ew baştir dikarin rûdanên wê demê tahlîl bikin û nav lê daynin. Lê ez bawer dikim îro êdî her kes qebûl dike ku ew bûyerên dilêş bûn.

Qonaxa sîsiyan, Kongreya yekîtiya 1992an e. Berî vê Kongreyê PDKê xwe di dereceyê de birêxistibû, karê xwe didomandin. Di Kongreya 1992an de di nav KDPê û beşek rewşenbîr û siyasethanên Kurd de ku di grûbên di de kar dikir, yekîti pêkhat. Di pêkhatina yekîtiyê de tesîra rewşa başurê welatê me rolek sereke leyzt. Mixabin vê yekîtiyê nikarî di warê rêxistinî, siyasî û fikrî de integrasyonêk navxweyî pêkêne. Bi tesîra yekîtiyê derûdorek berfireh pêkhat, lê partiye nikarî vê hêzê bêxe herketê. Programek siyasî û rast danî, lê ev program jî di nav hêrişkariya PKKê û dewletê de ase bû, bi pêşneket. Kêmasiyên birêvebirên vê demê gelek in, li dawî wan êdî nekarî yekîtiya nav xwe jî biparêzin. Her yek ji me şîrikê van xeletiyên e. Gelek derfetên girîng ji dest çûn. Bi vê minasebetê dilovan kek Hemreş Reşo birûmet bi birtinî ku di vê demê de rolekî xwe taybetî hebû.

Van du salên dawiyê yekîtiya navxweyî hat pêkanîn. Karê herî girîng ev yekîti ye. Belê, gelek serêşî û zikêşiyên vê yekîtiyê hene, lê ji duserîti û sêserîtiyê çêtir e. Helbet nêta herkesî ne paqij e. Hinek haya wan ji konjonktura siyasî tune ye ya ku em Kurd û bi tevayî Rojhilata navîn tere derbaz dibe. Qet xema wan jî nîne. Hin insan jî mixabin li dû navê xwe û menfîetên aborî û siyasî ne, naxwazin ku ev partî mezin bibe. Difikirin ku bila partî ya wan be, bila piçûk û lawaz be!

Belê alozî hene, lê ev di herman demê de delîlên qonaxêke nû ne. Pêşiya PDK-Bakur vebûye, partî dikare pêşbikeve. Dema behsa PDK-Bakur dibe, her Kurdekî xêrxwaz dibêje: "Dem dema we ye! Hûn li benda çi ne?" Belê, li Rojhilata navîn dem dema tevgerên demokrat û modernîst e. Û li Kurdistanê dem dema PDK-an e. Li bakur jî çavên her dilsozî li PDK-Bakur e. Pêwîste şasiyên berê dubare nebin. Yekîti û xebatek mîlmilane hewce ye. Zanîn, sebîr û zeman jî dermanê hertîştî ye. Pîrsa PDK-Bakur ya îro eve ku ewê çawa bibe partiya hemdem! Pîrsek vê partiye ya serokatîyê jî binî de nîne. Serokê vê xetê rûhanî û mējuyî diyar e û Serwerê Dewleta Kurdistanê jî serokê me gîşan e. Me pêdivî bi serokêkî di jî nîne!

Bi destûra Xwedê û Tawisî Melek

Benî ademo hezar salî temam ki,

Mîryatiyê li Şerq hetê bi Şâm kî,

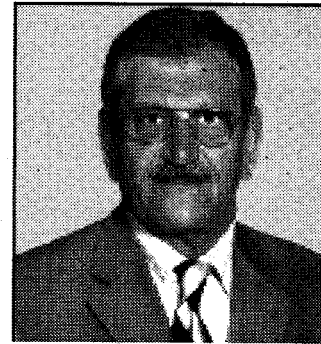
Dimahiyê her dê ji kasa mirinê tē tam kî

Civaka Êzdiyên Awropayê ziyaneke giran dît. 23.07.2005, 62 salya emrê xwe de oldarekî Êzdiya yê herî bi nav û deng Pêşimam İsmail Deniz çû ber rahma Xwedê.

Rehmetî ji malbeteke kevne oldare. Koka wan hê ji dema Şixadî tē. Şêxê Şerfedîna ne. Bi eslê xwe ji welatê Xaltî ne, ji mala Şêx Mehemedê Memîkî. Wê malbetê bi dewranan pêşimamtya êleke Êzdiya ya mezin, êla Çêlka kirine. Ew rêberên wan yê olî û civakî bûne. Cî hatye, serê xwe dane ji bo xîret û navê ola xwe.

Sala 1914an de ji neheqî û pevçûnên navbera eşîran de bapirê wî, Pêşimam Emerê Hesên malbata xweve direvine nava Êzdiyên Şengalê. Liwir Emer, lawîk û nebiyekî wî ji aliyê ereba tēn kuştin. Du lawê wî dimînin: Silêman û Xelef. Xelef di nav mirîdên xwe yê Çêlki de li Şengalê dimîne. Niha êleke Êzdiyên Çêlka ya giran li Kurdistanê Başûr heye. Silêman jî vedigere Binxetê nav mirîdên xwe: Çêlkyan. Dizewice.

Sê lawê Pêşimam Slêman û dayka Xerîb dibin: Şêxmûs,

Hesên û İsmayil. İsmayil lawê biçûk bû.

Pêşiman İsmayil sala 1943 a li gundê Mizgevtê, navça Tîrbêspiyê, mentîqa Qamişlo ji dayka xwe bûye. Ew hê gencîtya xwe de gelekî jêhatî, zane, xurt û evdekî civakî bû. Tucar neheqî, ji aliyê kê da ji hebya qebûl nedikir. Zûtîrekê çawa di nav Êzdiyan usan jî nava gelên wê heremê de wek rêberêkî olî tē naskirin.

Bist salya xwe da derbazî Kurdistanê Tirkyê dibe, li nav mirîdên xweye Çêlki di gundê Bacinê de bingeha xwe datîne. Êlê dora xwe dicivine. Sê xeysetê wîyî sadeyî berbihe, zanebûn û merivhiya xwe qedrê wî nava civakê de bilind dibe, her tiştî dike ji bo tifaq û yekîtya civaka Êzdiyan, xweyîkirina Êzdiyatîyê. Evdekî nevssivik bû. Kubarî, quretî dorê tune bû. Mezinara mezin bû, zarokara zarok. Ji bo wê jî li nav her civakê de

hizkirî bû.

Sala 1973 an derbazî Almaniyayê dibe. Vira Pêşimam İsmayil Deniz bêtir tē naskirin. Bi aktivî dikeve li nav karê civakî, oldarî.

Dem a berbi Ewropayê dest bi penaberya Êzdiyên Kurdistanê Tirkyê bû, Pêşimam İsmayil Deniz karekî hêja kir ji bostandina heqê runîştandinê û ciwarbûna wan. Ew ji aliyê Dewleta Almaniyayê wek evdekî amin (gûtaxt) hatibû naskirin.

Emekê Pêşimam ne ku tenê li ser Êzdiyan usa jî ser gelek Kurdên Musulman û Sûryanyan jî heye. Çi ji destê wî hatye alîkarî daye wan.

İsmayil Deniz ne tenê rêber û mezînekî Êzdiyayî civakî û olî bû lê usa jî malxê malbeteke giran, bavekî xemxur. Heşt law û du keç û gelek nebî û nebiçirkên wî hene. Gişk jî niha li Almaniyayê xweyî malhalin.

Pêşimam İsmayil Deniz li nav civaka Êzdiyan da usa hatibû naskirin, ku tu dew û doz bêyî wî safî nedibûn, li şîr û şaya bû. Gelek malbat bi saya wî lihevhatine.

Em sersaxyê jî malbeta wî re dixwezîn û dibêjin bila serê dost û pismaman saxbe.

**KOMÎTEYA RÊVEBIR
YA MALA ÊZIDIYAN (Oldenburg)**

Tirk li xwe mikur hatin

Tirkiye dixwaze bi 15 hezar euro daweya xwe bi malbata Anterî re çêbike

Netkurd - Berî bi sêzdeh (13) salan Mûsa Anter li Diyarbekirê jî terefê hêzên tarî ve hatibû kuştin û di qeydên mahkemeyên dewletê de ew mîna qurbanekî cîneyetên "qesas nediyar" hatibû qeyd kirin.

Bi gelek miasebetan kuştina wî ya ku jî terefê hêzên dewletê yê dîzi ve hatiye kirin, di hate peyivandin û gelek kesên binexil û biaynî li ser disekinî ku cîneyetê zelal bikin. Lê heta ku daweyê intiqalî Mahkemeya Mafê Mirovan ya Ewropayê nekir, dewleta Tirkiyeyê tiştêk li xwe heq nedikir û hertim ew mîna cîneyeteke qesas nediyar bi nav dikir.

Vê gavê daweya ku li Mahkemeya Mafê Mirovan ya Ewropayê dewam dike û

kuştina Mûsa Anterî ber bi zelal bûyinê ve diçe. Qenet pê heye ku Tirkiyeyê bi destê hêzên xwe yê dîzi ew kuştîye. Di raporên Daweya Sûsûrlûkê de jî berpirsiyarê dezgeha teftîşê Kutlu Savaş dîde zanîn ku dewletê "Apê Mûsa" kuştîye. Herweha di sala 1994an de, Abdulkadir Ayganê ku endamê JITEMê bû îtiraf kiribû bê wan çawa ew kuştîye.

Li ser zelalbûyina meseleyê Tirkiye hatiye nuxteya ku li Mahkemeya Ewropayê ya Mafê Mirovan mahkûm bibe; loma jî ew li rêyekê digere ku xwe ji vê meselyê xelas bike. Tirkiye bi vê minasebetê li rêya ku ew bi rişwetê malbate Mûsa Anter razî bike û dev ji daweyê ber de, digere. Bi gotîneke din, ew dixwaze daweya xwe bi wan re çêbike ku mesele neghêje merheleya mahkûmbûyina wê. Ji bona xwîna

wî jî 15 hezar euro teklîf dike.

Dicle Anterê ku kurê Mûsa Anterî ye, li ser vê daxwaza Tirkiyeyê dibêje ku em tiştêkî weha qebûl nakin. Çênabe ku Tirkiye pereyan bide û daweyê berê de biteq. Divê ev cîneyet bê zelal kirin û kesên sûcdar in cezayên xwe bikişînin.

Wê sere Siwîsrayê ji rûyê peymanana Lozanê gelek biêşe

PK - Kurdan di 83 saliya salvegera xwe de peymanana Lozanê li Siwîsrayê bi meşekê protesto kirin. Wek tê zanîn peymanana Lozanê, di sala 1923an de li Siwîsrayê hatibû îmze kirin û bi vê biryarê erdê Kurdistanê Osmanîyan di navbera sê devletên nuh çêkirî de (Tirkiye, Iraq, Suriye) hate parve kirin.

Kurdan li seranserê Ewropayê roja 24.07.05, li demjimêr 11 ta 15an meşeke mezin li bajarê Lozanê saz kirin. Ji bilî PKKê hemû hêzên Kurdistanê beşdarê meşê bûn.

Di heman rojê de li ciyekê din yê bajarê Lozanê de regezperêzên Tirk jî, ji bo bîranîna vê peymanana dagirkeriyê meşek li dar xistin.

Ji bo bîranîna meşa Tirkan bi sedan faşîstên (komunist û regezparêz) Tirk ji Tirkiyeyê û seranserê Ewropayê hatibûn bajarê Lozanê. Ji ber vî sedemê jî polêsê Siwîsrayê

ji bo ku Kurd û Tirk rûbirû nebin gelek zehmetî kişand.

Di nav van xwepêşandarên Tirk de, Rauf Denktaş (Serokomarê Kibrisa Bakur yê kevn), Dogu Perinçek (Serokê Partiya Karkeran), Mehmet Gul (Parlamentêrê kevn yê partiya regezparêzê Tirk MHP), Vural Savaş (Serdozgerê Tirkiyeyê yê jikarketî) û gelek faşîstên din cih girtin.

Meşa Kurdan di demjimêr 15an de destpê kir û bê astengî û pirsgerêkekê bi dawî hat.

Hinek rojname û saziyên mediyayê jî di meşê de amade bûn. Rojnameya Siwîsri Mofin de raportek (25.7.05) hat weşandin.

Di heman rojê de bajarê Lozanê bû qada cejnê û şînekê.

Tirk, jiber ku peymanana avakirina dewleta Tirkiyeyê li vî bajarî hatibû darxistin, hatibûn wî wekî cejnêkî pîroz bikin.

Sedema hatina Kurdan jî tam tersê wî bû. Kurd jî ji ber ku bi vê peymanê welatê wan hatibû perçekirin û dagirkerin, ji bo nerazîbûna xwe beramberî vê peymanê nişan bidin hatibûn wê derê.

Jiber ku berê demekê parlemena Siwîsri tevkujiya Ermenan wekî biryarekî pejiwandibû û protesto kiribû û Dogu Perinçek di hatina xwe de (rojêk beriya meşê) axaftina xwe de diji vê biryarê "Ev propagandeya emperyalîstane" gotibû dozgerê dadgeha bajarê Winter Thewr ew gazî mehkemeyê kiribû, ser vî yekê jî bo dadgehîkirina Dogu Perinçek, hukumeta tirk protestoyek jî bo hukumeta Siwîsrayê re bi rê kir.

Dogu Perinçek vî bêperwahiya xwe di meşê de jî domand.

Gotara Rauf Denktaş jî ne jî yê Dogu Perinçek kêm tir bû. Serokomarê berê yê Bakurê Kibrise di gotara xwe de weha got: "Yekîtiya Ewropayê jî bo ku axa wê dabeş bike" dixwaze Tirkiyeyê bîne bersinga xwe.

Li Lozanê îsal pêvejoyek nuh destpêkir. Qasî ku xuyaye salê pêş me jî û salên li pey wî jî Lozan bibe liberhevdana Kurdan û Tirkan.

Û Dewleta Siwîsrayê jî wê ne bitenê mazûvaniya yê peymanana qirêj, wê mazûvaniya berhevdana Kurdan û Tirkan li ser vî peymanê jî bike.

Festîvala Dêrsimê Hat Qedexekirin

PNA/Amed- Mihemed Eren: Festîvala Dêrsimê ji aliyê Parêzgarê (Walî) bajarê Dêrsimê ve hat qedexekirin.

Gem Festîvala Çandî û Hunerî ya Dêrsimê ku wê îsal di navbera 28 û 31ê meha Tirmehê de li bajarê Dêrsimê bihata çêkirin, ji aliyê Parêzgarê Dêrsimê Mustafa ERKAL ve "ji ber ku li herêma Dêrsimê aramî û ewlekariyê nîn e" hat qedexekirin.

Li gor Parêzgarê Dêrsimê Mustafa ERKAL, daye xuyakirin ku li herêma Dêrsimê nêrî amî heye lewra ev festîval hatiye rawestandî û 45 roj paşve hatiye avêtin.

Parêzgar di daxuyaniyêda weha got: "Ji bo ku li bajarê me rewşa asayîşê dom bike û terorîst nekevin nav xelkê,

teqîn û provokasyona pêk neynin me biryareke weha wergirt. Ev biryara me jibo aramî û ewlekariya xelkê ye".

Li himberî vî biryara Parêzgarê Dêrsimê, Serokê Şarezeriya Dêrsimê û gelek berpirsiyarên rêxistin û saziyên sivil yê Dêrsimê nerazîbûnên xwe diyar kirin û biryara Parêzgar bi tundî şermezar kirin.

Li ser vî bûyerê, Seroka Şarezeriya Dêrsimê Songul ABDİL û berpirsiyarên saziyên sivil, daxuyaniyek jî bo raya giştî belav kirin. Seroka şaredariyê Abdîl, di daxuyaniyê de biryara parêzgar, şermezar kir û weha got: "Ev biryara parêzgar naye qebûl kirin. Heta nuha hemû amadekariya festîvalê temam

bûye. Me mesrefekî mezin lê kiriye. Ev çênabe ku festîval neyê çêkirin. Li himberî vî biryara parêzgar, me û berpirsiyarên saziyên sivil, biryar da ku wê ev festîval bê çêkirin.

Yek ji parlementerê Dêrsimê Hesen Guldar jî, li ser vî bûyerê daxuyaniyek da û weha got: "Paşve avêtina vî festîvalê bila xelkê me neke nav tirs û fikareyan. Wê festîval di rojên pêş de pêk were."

Festîvala çandî û hunerî ya Dêrsimê, wê çar rojan dom bikira û di navbera van çar rojan de jî çar perçeyên Kurdistanê, Ewropa û Tirkiyeyê gelek hunermend, rewşenbîr û siyasetmedarên Kurd û Tirk beşdar bibûna û hunerên xwe pêşkêşî xelkê bikirina.

nerîn

Silêmanê Alixan

Ji serhildana Mehabadê re.. piştevanî pêwîst e!

Di demekê de ku xelkê bajarê Mehabad li rojhelata Kurdistanê, wek hemû xelkên Kurdistanê bi dilşadî dîwîna deng, bas û pêşhatên girîngên başûrê Kurdistanê dikir û jî aliyekî ve xwe jibo bîranîna salvegera 16 an ya şehîdkirina Dr. Qasimlo amadedikir mîrkujê „qatîlê“ Qasimlo, Ehmedî Nejadî wek Serokkomarê Îranê hat helbijardin.

Diyariya yekemîn ya vî Serokkomarî jî xelkê rojhelata Kurdistanê re, şehîdkirina xortekî Kurd yê niştîmanperwer, kurê bajarê Mehabadê Şiwane Qadirî bû. Mebesta hikûmeta îslamî jî vî tawanê tirsandina xelkê bajarê Mehabadê bi şeweyekî giştî û xortên bajêr bi şeweyekî taybetî bû. Jiber ku Şiwane bi dilgermî û azayetiya xwe jî hemû xortan re bibû simbol û di hemû serhildan û meşên bajar de, rola wî ya sereki hebû. ew gihîştibû pileyekê ku birastî hikûmeta îslamî jî zêdebûna cemawerê wî di nav xortan de ditirsiya. Loma piştî şehîdkirina wî, eskerê Komara Îslamî, ew bi dûv-tirombêlên xwe ve kir û dinav cade û kulanên bajêr de gèrand.

Jibo diyarkirina nerazîbûna xwe li beramber şehîdkirina Şiwane Qadirî, xelkên bajarê Mehabadê û bi hizaran xort derketin ser caddeyan, li dijî Komara Îslamî serhildan, şer û pevçûn dinavbera wan û esker de çêbûn. Xortên serhildayî agir berdan çend saziyên hikûmeta îslamî. Ji alekî din ve jibo rawestandina van şer û pevçûnan, nûnerê bajarê Mehabadê di parlemena Îrane de daxwaza sîzadana berpirsiyara kir û rexne li wezareta navxwe û hêzên ewlekariyê girtin.

Ta niha jî serhildan û rewşa ne aramî li Mehabadê berdewame û em bawerîn wê berdewam be, jiber ku hikûmeta îslamî li çareseriyên nagere. Belkî bi berdewamî eskerê xwe li hemû herêmê zêde dike û derdora bajarê rojhelata Kurdistanê digire û rojane bi dehan xortên Kurd dixwe zindanan.

Ew hizir dikin ku ewê bi van reftaran agirê dilê xortan vemrînin, herweha Komara Îslamî di wê bawerê deye ku dema ew hemû senterên telefon û entirnetan kontîrol bike û bikaranîna fontên zimanê Kurdî li van senteran qedexebike, ewê peywendiya xortên serhildayî bi cihana derve qut bikin û kes deng û basên serhildana rojhelata Kurdistanê nizanibe. Bi vî şeweyî ewê dawiyê bi serhildanê binin û jibîr dikin-ku beriya wan Seddamê diktator jî ev dikir, lê tu qazanc nebû û li dawiyê her serketin para gelê Kurd bû, loma em bawerîn ku dawiya Komara Îslamî jî nêzik dibe.

Bêgoman ev tawana Komara Îslamî ne a yekemîne û ne a dawîn dibe, Şiwane yê şehîd jî ne xortê Kurd yê yekemîne ku hatiye şehîdkirin, belkî tenê di vî salê de Komara Îslamî 600 „şêş sed“ xortên Kurd bi maddeyên bêhoşker „Heşîş“ kuştine, ku bi zorê didin wan heya ew hîn dibin û paşî li nexweşxaneyan wan dikujin.

Helbet jiber ku Komara Îslamî nikare rêyê liber pêşketina doza Kurdî li başûrê Kurdistanê bigre, îca bi rêya şehîdkirina Şiwane û xortên din yê Kurd, ew dixwaze kêfa xelkê rojhelata Kurdistanê bi van pêşhatan bike xem. Jiber ku Şiwane di dema çêbûna her pêşketinekê li başûr de, serkêşiya xortan dikir, di sazkirina ahengan de, dişan jiber ku Şiwane dilê wan sotibû dema alayê wan yê ne pîroz di roja helbijartina Serokê Herêma Kurdistanê de sotî.

Li vir di wê demê de ku em serexweşiyê li malbata Şiwane yê şehîd dikin û piştevaniya xwe ya bi dil û can jî serhildana xelkê Mehabad û rojhelata Kurdistanê re radgihînin, em rexneyê li xwe û hemû saziyên ragehandinê yê Kurdî digiri. Jiber ku ta niha bi şeweyekî baş û hejî behsa vî serhildanê nehat kirin û di bêtiriyê saziyên ragehandinê de, peyama vî serhildanê wek nûçeyekê hatiye weşandin. Gelek girîngî pê nehatiye dayîn, me xortên serhildayî yê Mehabadê bi tenê hêlane û weke hemû şoreş û serhildanên Kurdistanê yê berê ku di yek herêmê de diman û heremên din ageh jê ne diman û piştevanî jê re ne dikirin. Di encam de ew şoreş û serhildan jî aliyê dijîmanan ve dihatin bédengkirin û serkêş û pişikdarên wan jî, bi tundtirin şewê dihatin eşkencedan û şehîdkirin. Îca jî bo serhildana Mehabadê bila em hemû qelemên xwe bexin kar, da ku xortên serhildayî bizanin ku hemû gelê Kurd bi wan re ye. Herweha tawanbarên Komara Îslamî li hemû cihanê riswa û rû reş bikin û mîna xortên bajarê Piranşar û bajarê din em jî bêjin:

“Mirin û neman jibo Ehmedî Nejad û.. silav li xortên pir hest yê Mehabad”.

Ber bi Kurdistana serbixwe gavek nû

Loqman Berzincî

Serokwezîrê Polonyayê Marîk Bilika 27.07.05 de bi Wezîrê derve, Wezîrê parastinê, Wezîrê petrolê û Wezîrê çandê, seredanek da Kurdistanê. Pêşwaziya Serokwezîrê Polonyayê li paytexta Kurdistanê Hewlêr ji aliyê Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî ve hate kirin. Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û gelek mezinên hikumeta Kurdistanê amadeyî pêşwaziyê bûn.

Wek ku hatiye ragihandin, armanca vê seredana dîplomatîk jibo qayimkirina peywendiyên siyasî û aborî ye di navbera herdu hikumetan de.

Taybetmendîya vê seredanê dewletek cara yekem e di vê sewiyê de seredanek li Kurdistanê dide. Ev seredan û seredanên ku beriya viya ji aliyê balyozên çend welatan hatibûn dan, pişgiri dide gel û hikumeta Kurdistanê ku bêtir pêngavên bilez bavêjin û jibo kêşeya avakirin û vejandina bingeha Kurdistanê.

Serdana Polonyayê ku li ser vê asta bilind çêbûye diyare ku wê bibe sedema nêrhetîya gelek cîranan û dewletan. Ji ber ku ev rêûresmayê (merasîm)

şerefmend a pêşwazîkirinê ku bi bilindkirina herdu alayên Kurdistan û Polon pêkhat û bi taybetî jî Serokwezîrê Polon li beramberî alayê Kurdistan xweçemand (xetewand).

Hemî yar û neyar qebûl dikin ku demeke dût û direj e ku Kurdan gelek azmuneke baş dan.

Ev rastiyeke ku gelê Kurdistanê û hikumeta Kurdistanê di aliyê avakirina sistemek demokratîk û avakirina civakek modern de azmuneke gelek bilind dan. Diyare ev wêneyê Kurdistanê ya erênî di cîhana rojavayê de tesîreke di cîh de çêkiriye. Herçend hikumeta Kurdistanê û gelê Kurdistanê jî gelek ji mêj deyeçaverê dikirin ku beriya rojavayîyan dewletên Erebb, Tirk û Faris û dewletên îslamî yen din bîn seradana Kurdistanê. Lê asoya wan ya teng û nebaweriya wan bi xwe û berxwedana wan ya bi çavekî nizm jibo gelên din, rê neda wan ku ew van pêngavan bavêjin.

Wek gelek kes jî dibêje qirna 21an qirneya Kurdan e. Bi her hal pêşeroj wê Erebb, Tirk, Faris jî bêgav bimînin û hemberî alaya Kurdistanê serê xwe bitewînin.

Îran ji kuştina Kurdan têr nabe

PK - Hefteya bihurî piştî kuştina Kurdekî û girtina 200 Kurdan li Rojhilata Kurdistanê rejîma Îranê vê hefteyê jî li bajarê Şinoyê 3 Kurd kuşt.

Terora dewleta Îranê li dijî Kurdan dom dike.

Di 25ê mehê de piştî kuştina Omer Emînî roja dîtir du Kurdên din bi navên Îbrehîm Xezalî û Westa Heyder hatin kuştin.

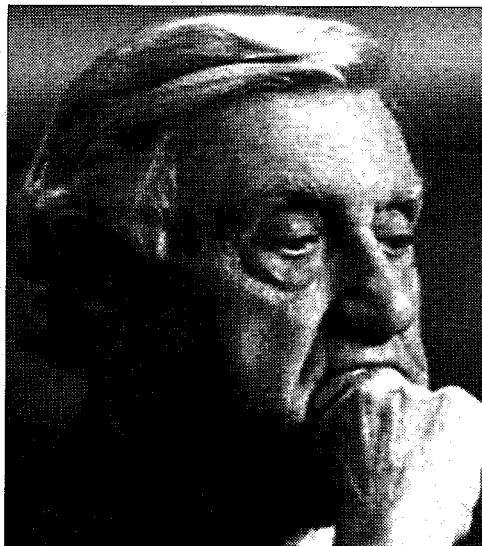
Bajarê Şino bi awayekî tund piştigiriya serhildana Mehabadê kiribû û kuştina Siwanê Qedrî bi girtina dikanên xwe şermezar kiribû.

Ligel ku gelê Şino bi cûreki sivil nerazîbûna xwe li dijî terora dewleta Îranê nîşan dide jî Îran dîsa bi hewldanên terorîstî bersîva gel dide.

Wek li bajarên din yê Kurdistanê li Şino jî çekdarên Faris pencerên mal û dikanan dişkinan û destdirêjiya li jinan dikin.

Li gorî agahdariyan Li Şino gelek kes hatine girtin û êşkenceyên mezin dibînin.

Paçaci: Kurdan mafê çarenûsî heye

Hevkarê radyoya Dengê Amerika Birusk Tugan hevpeyvînek ligel siyasetvanê Îraqê Dr.Ednan Paçaci kir û raportek liser vê hevpeyvîne amade kir

Dr. Paçaci di hevpeyvîne de liser çend babetên pêvajoya siyasî ya Îraqê têbîniyên xwe diyar dike. Wezîrê derve yê berê yê Îraqê dibêje ku rêşşa parastinê jî ya berî salekê xirabtir e, lê belê du tiştên erênî hene. Yek ji wan parlamentoyeke hîlbijartî û ya din jî xebata darêştina destûrnameya nû ye.

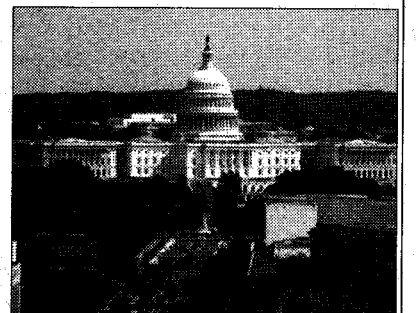
Ednan Paçaci liser babetên wek federasyon, pêşmerge û Kerûkê bîr û baweriyên xwe ji hevkarê Dengê Emerîka re şîrove kir.

Xwepêşandineke Kurdan li ber Qesra Sipî

Di 25 mehê de li Washingtonê, li pêş Qesra Sipî Partiya Demokrata Kurdistana Îranê xwepêşandinek li dar xist.

Jibo şermezarkirina kûştina xortekî Kurd Kemal Efserî (ku herwiha wek Şuwan Qadirî tê nas kirin) û dîyar kirina nerazîbûnê xwe li hemberî rêbazên hikumeta Îranê li dijî Kurdan, xwepêşandinek hat çêkirin.

Xwepêşandin li ber Qesra Spî çêbû. Bi sedan kes tev li xwepêşandin bû.

Parêzgarê Duhokê:

„Wê gefên Erdogan bitenê wek axaftin bimînin“

Heftiya bihurî lawên Duhokê meşek saz kiribûn û daxwaza derketina leşkerê Tirkan ji Kurdistanê kiribûn. Roja 27.7.2005 li devera Bamernê ya girêdayî qezayê Amêdiyê ku qereqoleke Eskerê Tirkan lê heye, van lawan dijî tirkan meşek din saz kirin û derdora wê qereqolê girtin û alayên pîroz yên Kurdistanê bilind kirin. Lawan daxwaz kirin ku leşkerê tirkan ji Kurdistanê derkevin. Di heman rojê de me peywendî bi parêzgarê Dihokê Temer Remezani kir û me ev hevpeyvîna telefoni ligel hêjayî saz kir:

Peyama Kurd: Lawên Duhokê jibo derketina leşkerên Tirkan ji herêmê xwepêşandanan saz dikin, hûn van daxwaziyan çawa dibînin?

Parêzgarê Duhok: Birastî eve yêke ji wan karên ku rêxirawên sivil pê radibin. Ev jî tiştê normal e. Ew rêxiraw her rûdanek nesuruştî bibînin, ew bi van core meşan bi şeweyekî şaristanî li dij girift û pirs-girêkan radibin. Bi hizra me ew tiştên ku law daxwaz dikin, gelek tiştên rewan e, çûnkî ew hencetên ku beriya niha leşkerê Tirkan dianîn holê, niha nema-ne. Loma jî vegeryana wan jibo ciyên wan tiştêkî suruştîye.

Lawan ev daxwazî pêşkêşî we kirine?

Law daxwaziyên xwe digihînin hemû rêxirawên girêdayî Neteweyên Yekbûyî û rêxirawên nêvneteweyî û dam û dezgehên hikumeta Kurdistanê û gelek rêxirawên din. Dezgehên ragehandinê jî van daxwaziyan digihînin hemû xelkê.

Qey hûn nabînin ku heger ev daxwazî bê cihanî, Tirkiye jî, ji bo ku zextê bixe ser we dergehê İbrahim Xelîl bigire?

Rast e. Ev tişt ta raddeyekê bihevî girêdayî ne, lê merc nîne ku fişara wan liser me bibe eger ku em dest ji daxwaziyên rewayên xelkê berdî û ez bawernakim ku karta İbrahim Xelîl bi wî rengî be ku bikarin tiştêkî bikin, çûnkî di dest wan de nîne û rêya İbrahim Xelîl dergehêkî nêvnetewî ye û berjewendiya dewleta İraqê tede ye û beriya her tiştî berjewendiya şerikatiyên Tirkî bi xwe tede.

Niha şerikatiyên wan li Kurdistanê pirin û ez dikarim bibêjin ku şerikatiyên Tirkî bazarê Kurdistanê dagir kiriye û nemumkin e ku Tirkiye vê biryarê bide. Lê dibe ku jibo aloziyê dirust bikin û gelek caran di dema çêbûna her pêşveçûnekê li herêma Kurdistanê, ew hencetek derdixin û dergehî digirin, carna dibêjin şofêran meş kirine, carna jî dibêjin rê nexweş e, yan her hencetek din. Helbet dema mirov bixwaze karekî baş bike divê tehemula hin encaman jî bike, çûnkî çî tişt bi sanahî bide dest nakeve.

Erkê we yê serekî avedankirina herêmeke Kurdistanê ye, gelo leşkerê Tirk ne astenge di rê ya we de?

Bi rastî em ji mana wan nerazî û dostên me yên hevpeyman jî jê nerazî ne; lê diyare ku mana wan jî girêdayî hinek tiştên din e. Wek peywendiya wan digel wan hêzên ku di pro-

seya azadkirin û birêvebirina İraqê de beşdarin. Dîsan hikumeta İraqê bi xwe jî niha di kawdanekî nexweş da ye û nikare fişarekê bixe ser Tirkan ji bo ku ew derkevin. Rewşa Kurdistanê jî hûn dizanin ne wusa ye ku em bihêz wan derbêxin û em nabêjin ku ew leşker rêgîrekî mezin e li ber avedankirina Kurdistanê; lê bi rastî mana wan tiştêkî ne suruştîye û vegeryana wan qencîr e, ji manê.

Piştî serhildanê leşkerê Tirk hatiye nav axa başûrê Kurdistanê û ew ciyên ku berê leşkerê İraqê têdebûn, niha leşkerê Tirkan têdene, we daxwaza vegeryana wan jibo ciyên wan yên berê nekiriye?

Pêngava yekem em behsa devera Amêdiyê, Şeladizê, Dêrolokê û Kanî Masê bikin, ku bi kûratiya 10 ta 12 kilometran esker hatine di nav axa me de. Paşî emê behsa xalên sînorî bikin ku bi çend mitran hatine di nav de.

Jibo zanîna we ev tişt li “Haci Omeran” jî heye û leşkerê İranê çend sed mitrekan hatiye di nav axa heremê de û hin ciyên din jî li seranserî sînorê İraqê wusa ye. Ev jî, ji egera vê rewşa xiraba İraqê ye, ku ta yê demê sînorê xwe neparastiye. Dîsan ev tişt liser astê cihanê jî heye. Bo nimûne niha di navbera İspaniya û Moroko de heye û li Yabanê jî ev pirs-girêk heye, lê bi hizra min eger leşkerê İraqê û Kurdistanê avabû û barê asayîşê xweş bû, ev tişt namîne û rêkkestin û li hevhatin jî di eşkere ne û sînor jî bi sanahî nahên guhertin û me ev tişt çend caran daxwaz kir û me digel hevpeymanan jî hemû tişt xal bi xal diyar kir. Sînor eşkeraye.

Erdogan dibêje; “Bê destûr em dikarin biçin Kurdistanê”, û çî hurmet jibo hikumeta Kurdistanê negirt, wate ew wek çolekî bêxwedî temaşayî Kurdistanê dike, hûn wek îda-

reya hikumetê li Duhok ji bo vê bêrêziya wê çî dibêjin?

Helbet liser astê siyasî ye hikumeta herêma Kurdistanê û bi taybetî serokê herêmê, bi şeweyekî rasteûxwe (direkt) bersivên van axivtinan hatibû dayîn û liser astê İraqê û Emrîka jî herwusa bersiva van axivtinan hatibû dayîn. Dibe hin caran jî ev gef (tehdîd)ên wan ne rasteûxwe jibo me bin; belkî jibo xelkêkî din be. Jibîr nekîn ku ev 27-28 mehin ew vê dibêjin; lê bikiryar hê çî tiştêkî wesa çênebûye û bi hizra min jî bi sanahî nîne ewa ew dibêjin û ew de bimînin bitenê axivtin.

Hûn dibêjin leşkerê Tirk dê bisanahî ji Kurdistanê derkeve?

Ez bawer nakim. Jiber ku ew leşker e. Leşker jî girêdayî biryara siyasî ye, li Enqere û ciyên din. Wate çî di destên wan de nîne û ew tenê eskerin û zêrevaniyê li xwe digirin û ez bawer nakim ku ew bi vî rengî derkevin. Belkî zexteke siyasî liser astê dewleta İraqê û liser astê dostên me wek Emrîka û hevpeymanên wan pêwîste. Kar jî niha li ser astê siyasî tê kirin û ez bawerim ewê demekê vekêşe.

Law dibêjin; em dest ji daxwaziyên xwe bernadin û em amadene xûnê jî birêjin, hûn çî dibêjin?

Wek me di serî de gotî daxwaziyên wan gelek rewane. Wek em hatine agehdarkirin niha qutabiyên jî xwe dane digel lawan û dibe gelek tex û cûnên (sinif) din yên civakê jî bi wan re bin û hemûyan ev amadebûne heye. Lê bi hizra min naxwaze wê yekê ku xûnê birêjin. Çûnkî rewş hatiye guhertin. Dibe ew aliyê ku em vê daxwazê lê dikin, wan pêxweş be ku em vê daxwazê bixin di qalibekî din de. Axafînên lawan jî girêdayî atîfeyan wan ya zêdeye. Jibo vî babetî çî xûn rîştin pênavê û bi anehiya Xwedê wê her tişt bikeve di qalibê xwe yê suruştî de.

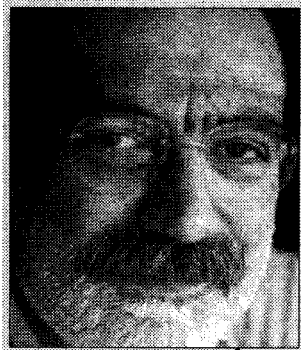
Peyama Kurd: Gelek sipas jibo we û jibo vê derfetê û her serketî bin.

Parêzgarê Duhok: Zor sipas jibo we jî.

Hevpeyvîn: Silêmanê Altxan

Netirse, natemire...

Ahmet Altan
Gazetemnet

Axir min fam kir jibo çî em yekemîn welatin ku sirûda wê ya netewî bi "netirse" destpêdike.

Em ewqasî tirsonekin ku rebenê Mehmet Akif ji dêvla sirûdeke ku millet bicoşîne, mecbûr maye tiştî ku êşa wî bişkîne, binivîsîne. Civakê ji heftê milyoni, mîratxwira gewretirîn "împaratoriya cîhanî", çîma ewqasî ditirse, çîma ji siya xwe vedicîniqe, famkirina vêya piçekî zehmet e.

Lê ditirse.

Xwediyê meydariyek xerîb û bizdonekbûnek jinewarî, telaşek nevrotik, derbaskirina krîzên nevrotik e. De ka bifikirin, du zarokên ku yek ji wan 12 yê din 14 salî ye, jiber ku al

avêtin erdê hemû civat rabû ser piyan.

Ne ku insan liber nakeve. Bi rastî min dixwest ku ez endamê civakê piçekî bêtir rûniştî ango bi gotina ciwanan endamê civakê "cool" bim. Alên ku li her alî dardakirî, qêrînên "welatê me", daxuyaniyên girse girs. Yê nizanibin wê bêjin qey em rastî dagiriya Moxolan bûne.

Çi qewimiye, du zarokan beyraq avêtine erdê.

Eman efendim eman, em mehû bûn, welatê me ji dest çû, yekîtiya me ya milî belav bû, dijmin ket hundirê me. Wexta du zarok alê bavêjin erdê weha ye...

Le çar zarokan avêtibûna! Xwedê neke heyşt zarokan ala me li erdê kaşbikirana...

Her hal me yê seferberî ilan bikira.

Li himber zarokan me yê herkes çekdar bikira.

Bi ser de jî bi çavên "xayînan" li wan kesên ku vê krîza hîsterî parve nakin dinerin. Na canim, em ne "xayînan" in, tenê piçekî bêtir xwînsar in. Belkî em piçekî bêtir ji armanca wan kesên ku van krîzên civakî diafirînin, agahdarin. Hinek mirovên xerîb, komik

hene, wexta ku kesek ji dûrve tiliya xwe bilind dîke li cihê xwe dest bi kufira dikin û diperpitin.

Em zanin wexta ku tevaya civakê wek wan mirovên "bi xûy" reaksiyonê nişan bide, wê rê li ber provokasyonên çawa vebe. Civakê ku bi du zarokan dikare provoke bibe, bi qerebalixên piçekî mezintir dikare ber bi provokasyon û felaketên ecêb ve bê kaşkirin. Berê hatibû kaşkirin.

Bûyerên 6-7ê Îlonê, darbeyên eskerî binin bira xwe.

Em li welatekî ku mirovên wê di afirandina krîzên sunî de gelekî hoste ne, dijîn. Ew, her daîm civakê provoke dikin, ditirsînin û rewşa ku dixwazin diafirînin. Rêgirtina liber vê yekê, bi bawerîkirina vê civakê bizdonek gengaz e.

Lê ev jî bi wê yekê nabe ku mirov, mansêten hemû rojnemeyan ji krîza alê re veqetîne û liser ekranên tevayê televizyona alê bi darda ke.

Divê bi bêhneke fireh bê vegotin.

"Guhdar bike kurê min, civakê jiber ku du zarokan al avêtîye erdê perçe nabe, jiber ku di her pencereyê de al hatiye dardekirin mezin jî nabe."

Madem hûn ewqasî tirsonekin in, ji hin tiştên rast bitirsîn.

Ji bêrêtiyê bitirsîn, ji Dadgeha Bilind ya ku di heman kêşeyê de du biryarên cuda dide, ji wezîfedarên ku şîrikê mafya ne, ji polisên ku li kolanan li jinan didin, ji generalên ku dijminatîya rojava pombe dikin û dixwazin di nava xwe de diktatoriyek girtî biafirînin, ji daîreyên dewletê yê ku di erdhejek piçûk de xira dibin, ji zagonên cezayê ku amadekariya girtina herkesê ku bi rêvebirên dewletê re ne yekfikir e dîke, bitirsîn.

Lê hûn ji van natirsîn.

Li hemberî bûyerên ku divê hûn jê bitirsîn, bi awayekî ku pê nayê bawerîkirin hûn xemsar in. Lê li hemberî bûyerên ku divê mirov jê netirse, hûn bi qîje-qîj diperpitin.

Ger wiha dom bike, herkesê ku bixwaze Tirkan bitirsîne, wê wiha henekê xwe bike: "binere, zarokan ala we avêt erdê".

Bêhnfireh bin.

Piçekî weke qehremanên "mêrxas" yê di filman de bin.

Wek mirovên bi xûy bi qîre-qîr neperpitin.

Li sirûda xwe ya milî guhdar bikin, binêrin çî dibêje:

"Netirse..."

Îstîxbarata Jandarma bû fermî

PK (Navenda Nuçan)-Destûra ku „Jandarma Tirkiyê karibe îstîxbaratê berhev bike û li telefonên herkesî guhdarî bike“ ket fermiyetê û ev pêşniyaz ji alî dewleta Tirk ve bû zagon. Êdî Jandarma Tirk wê karibe li telefonên herkesî guhdarî bike û di derbarê mirovan de îstîxbaratê berhev bike. Îstîxbarata Jandarma Tirk ji berê de hebû, lê neketibû fermiyetê. Êdî ligel Saziya Ewlekariyê û MÎTê wê Jandarma Tirk jî karibe li telefona herkesê guhdarî bike. Hat ragihandin ku wê jibo guhdarkirina telefonan navendek taybet bê damezirandin û wê di vî navendê de pisporên ji Saziya Ewlekariyê, MîTê û jandarma bicîh bibin. Zagon di 23.07.2005an de di rojnama fermî de hat weşandin.

Dewleta Tirk Jitemê vedijîne

PK - Dewleta Tirk dixwaze bi navê „li himber terorîzmê avakirina beşek nû“ dest bi jîndarkirina Jitemê dîke. Orgeneralê Tirk Başbug di 19.07.2005an de agahdariyên balkêş da çapemeniyê. Org. Başbug diyarkir ku wan jî dewletê avakirina beşê li dij terorîzmê xwestiye û ev xwestek ji aliyê Serokwezîr Erdogan ve maqûl hatiye dîtin.

Org. Başbug dibêje „ev beşê ku li dijî terore bê sazîkirin, wê di warê ewlekariyê, aborî û sosyal de plan û projeyan li dijî terore çêke, koordine bike û wan têxe jiyane. Wê ev beş girêdayî Serokwezîr be û ewê stratejiyên pêşerojê têxe jiyane“. Wê tê zanin teşkilata îstîxbarata jandarnayê JITEM jî bi vî mebestê hatibû avakirin û vî teşkilata tarî bi hezaran Kurd kujtibûn û dabûn kujtin. Wer xuyaye Jitema ku ji alî dewletê ve demek dîr û dirêj hatibû veşartin, wê dîsa derkeve holê û wê dîsa dest bi kujtina Kurdên welatparêz û netewepewer bike.

Mehkemeya qaso hemwelatiyan

Ayşe Düzkın
Gazetemnet

Em bacê didin vê dewletê, dewlet jî hêza xwe ji me distîne, baca ku em didin jibo me xerc dîke, gelo pereyê 13 gulên ku Ugur kuştibûn ji meaşê (mehane) min biribûn an jî mehaneya bavê wî bi xwe?

We dimenên ku di mehkemeya Ugur Kaymaz de hatin kişandin dîtin? Ciwanên Tirk bi hesasiyeten milî çawa diçûn ser jinên di temenê diya wan de, çî derewan bikim, bi rastî jî bi nîrxên me yê gerdişî (hêjayî) ve gelekî girêdayî ne. Her çiqas urf û adetên me mafê destlîjanrakirine dabe

mêrên wan jî, lê êdî ewqas îkame jî dibe. Hadê em fam dikin ku di rewşên weha de polis mudaxale nake, lê gelo ya ku hundirê wan zarokan bi ewqas kin û nefretê dadigire çî ye?

Kuştina Ugur Yılmaz di wateya ku yek ji îşaretên pêvajoya nû ye, gelekî girîng e. Û eger ew bawer bikin ku ji aliyê dewletê ve ev ne elameta siyasetek nû ye lê şaşiyek munferit e, divê mehke me jî adil be, ne weha? Hêviya min ewe ku encama vê mehkemeyê wê merivên kuştî bi hêrs neke, berevajî vê wê bi awayekî ku avê li ser dilê wan bike, be.

Tiştêkî din jî tê hişê min. Ez bawer dikim ku li Eskişehirê û li Anqeraya ku bi trenê li mesafeyek bi çend saetekî dîr e, bi dehan çepgir hene ku jibo çareserkirina pîrsa Kurdî û aşitiyê difikirin ku çî bikin û tiştêkî nayê hişên wan hene. Lê di mehkemeya Ugur Kaymaz de gava ku wan jin û ciwanên Kurd ji aliyê ulku ocaklari û terefterên MHPê lêdan dixwarin ligel wan yek Tirk tunebû. Ya me dît, di navbera Kurd û Tirkan de pevçûnek qet ne adil

çêbû ku polîsan xweşbiniyek nişanî êrişkaran dida.

Ka em piçekî empatî bikin, meriv an zarokêkî we tê kuştin, zarokêkî 12 salî. Hûn diçin mehkemeya ku yê bi mijarê ve eleqedarin lê tînen darizandin, hin ciwan tînen ser we û li we didin, polis bê deng dimîne. Gava hûn pêrgî bûyerek weha bibin hûnê çî his bikin? Ger hûn sê cara rastî tiştêkî weha bibin wê hisên we çawa bin? Pênc caran? Deh caran? Hûnê xwe wek qaso hemwelatî his nekin? Di ser de berê jî di derbarê we de peyvek weha hatibe gotin.

Hemwelatiyên ku dewlet xwedî lê derketiye jî, gava mudaxaleyî siyaseten jî berê ve hatine tesbît kirin dikin, rastî astengiyan dibin. Hûn herhal zen nakin ku dengên ji çar sala carekê bikar tînin, mudaxaleyek siyasî ye. Birayên van mensûbên ulku ocaklari yê ku dest li jinên Kurdan rakin, dîtibûn ku berî 12ê Îlonê dengên wan bi kêrî tiştêkî nehatibû, lê can derkeve jî aqil dernakeve. Ew hîn jî xwe çêtirîn hemwelatî zen dikin û

vêya jî jibo her rezaleta xwe dikin mahne.

Baş e ev qaso hemwelatî xwe li himber dewletê li ku û di rewşek çawa de his dikin? Em bacê didin vê dewletê, dewlet jî hêza xwe ji me distîne, baca ku em didin jibo me xerc dîke, gelo pereyê 13 gulên ku Ugur kuştibûn ji meaşê (mehane) min biribûn an jî mehaneya bavê wî bi xwe? Gelo weha difikirin û bi rehetî dikarin li cihê xwe rûnin?

Ez ji we tîka dikim, em binerîn û bibînin, em xwe tîxin cihê wan. Dewlet bi baca me, bi hêza ku ew didin wê, bi navê me û bê ku hesab bide me heye. Hûn dikarin metodên serhildana li dijî vîya nepejirînin, lê famkirina sedemên serhildanê ne zor e. Baş e em, hemwetiyên eslî yê vî dewletê, ya ku em dixwazin liser navê me bibe, ev e?

Ugur birayê me yê biçûk, zarokê me, bi 13 guleyên ku di bedena xwe ya negihaştîye 13 salî ya xwe, di daweya (doz) xwe de, wexta ji mezêlê xwe bêtir bêkes be, hundirê me kare rehet be?

Jinekolog, mîrekolog, dînekolog, Prof. Dr.

Fatê Were Civatê

Şexbat

vegeriyan mala xwe. Birasti min bawer nedikir ku we hevqase Kurd ben Lozanê. Ji seranserê Ewrûpayê bi qasî 500 Kurdî beşdarî protestoyê bûn. Ev ji jibo Kurdên Ewrûpayê serketinek mezin e haa! Ji milyon - milyonek û niv Kurdên Ewrûpayê beşdarbûna 500 kesî birasti serketinek mezin e. Ma ne wisa ye xaltika Fatê? Ez dibêjim Kurdistan liber rizgarkirinê ye tu dibê çî?

Evdilcebarê zimankin / Lozan

Hayhoo, hayhoo! Lao Evdilcebarê zimankin, hey agir bi mala te keto, yanî zimanê te kin e tu van fesadiyan dikî lê go dirêj ba gelo tê çî bigota! Ê lao hey bêwijdan, kurê ciwamêran dev ji mal û zarok, pez û dewarên xwe berdane û hatine Lozanê tu hîn ji ne qaillî ne! 500 kes 500 kes e bavê min, ma wê ji ku milyonek Kurd dev ji cot û paleya xwe berdîn û bîn li Bati Perinçûk bînerin! 5 kes ji partiya, Eli, 10 ji ya welî, 15 ji ya Kewo, 9 ji ya Rizgo, 11 ji ya Kemo û çend libek ji ser-

Xaltika Fatê, em 24ê mehê li Lozanê bûn. Ma me ecêbê dinyayê rakir xwedê jê razil! Bi serê te me ser û binê Lozanê tevlihev kir, me têra xwe qirewir kir û em

bixwe û tamam! Dua bike go 500 kes beşdarî protestoyê bûne oxlim, heger yek ji nehata meyê çî xwelî li şerê xwe kiriba zimankino! Bixêr sala bê wê ev hejmar dakeve 250 û sala piştre ji wê bibe 0+0=0! Belê belê Kurdistan liber rizgarkirinê ye meraqan neke! Wele bi serê te û bi wî zimanê te ye kin, heta rêxistin û partiyên me „hophopê“ bikin, emê bi vê qûşê negihên Mûşê loo! Wan bi vî halê xwe Kurdistan nedît!

***

Fatê xanim, tu çawayî başî? Te min naskir, ez Dogû Perinçûk im haa! Min navûdengê te pir bihîstibû lê tro bû qismet ku ez li halê te bipirsim. Wek te bihist, wê rojê min li Lozanê pêşkêşiya Tirkan kir û me Lozan serûbinêhev kir. Bila xwedê ji wan razî be, destbrakên me, brayên me yên Kemalîstên Kurd ji piştgirîya me kirin û welhasil me dişa lihevhatina Lozanê bi hev re mohr kir. Herçiqasî hinek netewepe-restên Kurd xwestin provokasyonan bikin jî, lê wek hercar em Tirk biserketin. Şikir ji xwedê re, bila xwedê dewleta me û ordiya me ji serê me kêr neke! Icar te min naskir ne!

Dogû Perinçûk / Lozan

Lao tu Perinçûk î çî jehr û ziqûmî ma kes heye go te nasneke kurê kerê! Kuro ma tu ne ew bû ê ku di salên 70 î de dosyayên rêxistinên Kurdan

pêşkêstî istixbaratê dikir loo? Lao ji aliyekî te û partiya xwe Kurd didan dest û ji aliyê din destbrakê te ye Ruhayî şerê Kurdan dikir! We ji wê rojê de destbratiya hev dikir bavê min, ma hewceyî tro ye oxlim! Ji berê de dibêjin „çil salan xatirê fîncanek qehwe heye!“ Icar ma destbrakên te yên Kurdên Kemalîst hevqasî nankorin go xatirê te nizanibin û piştgirîya te nekin hê! Na bavê min na! Jixwe hûn xal û xwarziyên hev in, ma go hûn şerê Kurdan nekin ma wê kî bike! Tu li derve nûneriya Kemalîst diki û destbrakê te jî li hindur dike, ma icar kî kare bi we Kemalîstan yao! Kuro bi xwedê, hûn jêhatine loo, heta ev qûna tir û fîsek liser partî û rêxistinên me be, hûnê ne lihevhatina Lozanê, lê lihevbatina Qesrî Şîrîn ji mohr bikin loo! Ma em hevdu nasnakin qey! Ji berê de gotine „pisik ne li male mişk Evdirehman e!“ Icar Perinçûkê dewleta kûr, ecela me Kurdan tune, hûn û destbrakên xwe bêtirs hespên xwe bibezînin! Ma helbet rojekê hûnê biterpilîn!

Pêkenok

Cola

Evdî çûye ber otomatîka Coca-cola. Pere avêtîye otomatê, cola jê re derketîye. Carek din pere avêtîye otomatê, dişa cola derketîye. Bazdide diçe qehwê û ji hevalên xwe re dibê: - Ka zû perê hûr bidin min, iro siûda (şansê) min pîrr e!...

Çengelpirs

Hunermenda li wêne	Îşaret, firêze	Canan	Navekî mîran	Banû, prenses	Serwet, mîras	Navûdeng	Arkun, beşek ji laşê mirov	Herêmek Kurdistanê	Markeyek parfumê
							Büyerek xwezayî, hewa		
Hevalbendên Mao						Pirtûkek Ehmedê Xanê			
						Lihevragirtin	Du tîpên romanê		
Lîstîkek bi çar keviran tê lîstin		Navenda mesîhiyan		Piyade, berdest		Pesinandin, payedarî	Îşkence		
							Yan, yan jî, ango		
Adet, kultur	Kesê ji herêma Omeriya	Xoce, seyda					Cephe, bere		
						Pevgirêdanka plural			
Kesên ji eşîra Motka		Xweşik, baş							
Tim, grûp						Qene, jîbo			
Damar, Kok			Ferman						
Maddeyek kîmyewî									
						Sembola elementa nîkelê			

Remildank

Beran (21.03-20.04)
Hinekî livbaz bin. Navbera xwe û hezkirîya/vê xwe xwestir bikin. Heger hûn ve bikin, hûnê barê ser milê xwe siviktir bikin û xwe azad bibînin.

Gamês (21.04-20.05)
Hûnê ve hefte hefteyekê bi xêrûbêr derbas bikin. Ji aliyê din di hindurê malê de hin guhertinan çêkin. Cudayîyekê têxin hindur, wê moralê we baştir bibe.

Cewî (21.05-21.06)
Bi karûbarê kêrhatî û fêdekar dakevin. Di vê demê de wê aliyê we ê afirmandî xurttir bibe. Bi malbata xwe re rojên xweş derbas bikin.

Kevjal (22.06-22.07)
Di ware civakî de wê hefteyek livbaz be. Her çiqasî ditînen we ne wek kesêrî din bin jî, lê heta ji we bê, xwe ji pîvanên wan bi dûr nexin.

Şer (23.07-22.08)
Hûnê van rojan ditînin û ramanên xwe bipîvin. Pirsirêkên xwe bi dostên xwe re parvekin û alîkariyê ji wan bistînin.

Simbil (23.08-22.09)
Wê navbera we û dostên we xwestir bibe. Hûnê bi îrada xwe tevbişivin û rê nedînin nekese û xesistiyê. Hûnê bi mirovên ku, li xweşya we diçin re, bi hev re bin.

Mêzên (23.09-22.10)
Dibe ku hûn vê hefte rewîtiyê bikin. Dostên baş ji bîr nekin, ligor xwe alîkariya wan bikin û bi wan jî bişewirin. Hezkirîya/vê xwe bi bir nekin.

Dûpişk (23.10-21.11)
Vê hefte hûnê di kar û xebata xwe de serketî bin. Kar û xebat meji vedike û mirov xwe azad dibîne. Hûnê bi tîştên nuh dakevin. Ji listikên evîni bi dûr Kevin.

Kevan (22.11-21.12)
Hûnê rê nîşanî dost û hevalên xwe bikin. Hûnê jibo pêşerojê rê û ramanekê ji xwe re çêkin. Di tîkiliyan de ji xwe haydar û miqate bin.

Kovî (22.12-19.01)
Wê vê hefte karûbarê we pîrr be. Lê li aboriya xwe miqatebin, destê xwe li diravê(perê) xwe bigrin û zêde belawela nekin. Gava xwe ligor xwe bavêjin.

Satîl (20.01-18.02)
Hûnê bixwazin di malê de, bi malbata xwe re wextê xwe derbas bikin, lê daxwaza we a raatî tenêman e. Jiber ku, hûn dixwazin tenê bin û berramneya pêşeroja xwe amade bikin.

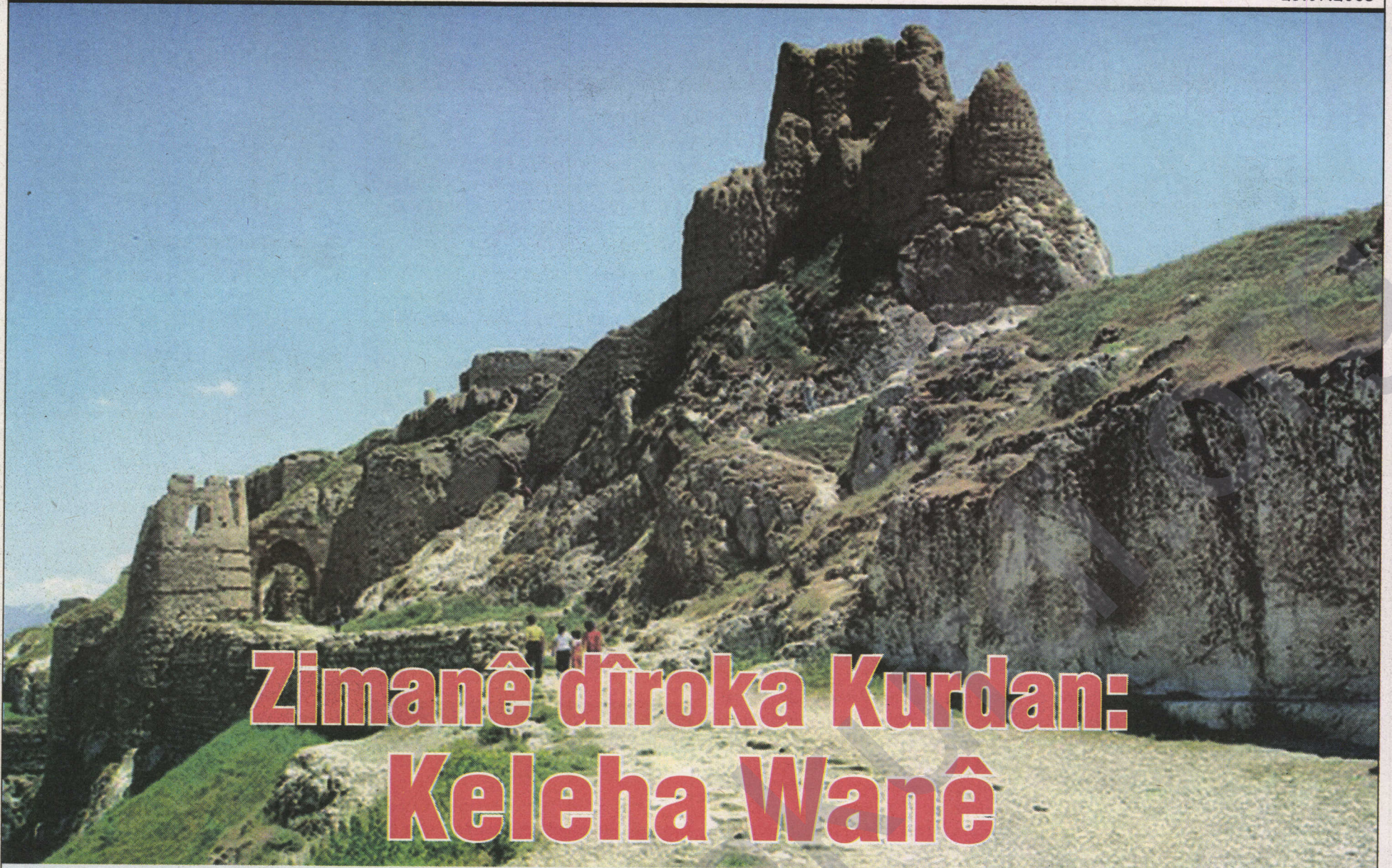
Masî (19.02-20.03)
Hûnê di awayê xebata xwe de guhertinan çêkin. Hûnê xwe ji stress û westanê bi dûr bixin û sere xwe rehet bikin. Di ware evîne de haya we ji we hebe.

Pêkenok

REŞİK

10 reşik (zencî, ebîd) ji girtixanê di-revin. Bi rê de lempakê bi sehr dibînin. Lempê vedikin, ji lempê Cinêk derdikeve û ji wan re dibêje: Her yekê daxwazekê ji min bikin, ezê bi cîh bînim. Bi dorê her neh reşikî gotin:
- Me spî bike, em dixwazin spî bibin.
Reşikê deh (10) an dest bi ken kir, ji kena li erdê gevizî û ji Cin re got:
- Ez jî dixwazim tu wan dişa reş biki, wan reş bike!..
Ê Cin daxwaza wî anî cîh û ew dişa reş kirin.

Zimanê dîroka Kurdan: Keleha Wanê

Wan gelek medeniyetên keynar û bi nav û deng liser axa xwe ya şêrîn û bedew hewand; bû dergûşa şaristanî, şahidê dîrokê.

Berî çêbûna Îsa di sala 3000an de bapîrên Kurdan Xoriyan li vê derê jiyane. Piştî rûxandina împaratoriya Hitîtan di sedsala berî çêbûna Îsa IX.an de jiber êrişên Asûriyan konfederasyonên Ûrartû û Nairî gihîştin hev û dewleta Ûrartû ava kirin. Koka Ûrartû û Nairîyan ji Xoriyan tî.

Agahdariya liser civatên ku li van deveran dijîn cara yekem di nivîskê (kîtabe) padişahê Asûriyan Salmanassar I. (Berî çêbûna Îsa 1280-1261) de tê dîtin. Li gor vê nivîskê navê Ûrartû ne etnikî ye; navê Ûrartû tê wateya „herema çiyân“. Dîsa di nivîskên Asûriyan de tê xuyakirin ku padişahê Asûriyan bi navê Ûrartû heşt welat zêft kirine. Wer tê taxmîn kirin ku van welatan li bakurê rojhîla behra Wanê û li ber çemê Zapê cî digrin.

Li gor agahdariya nivîskên Asûriyan, ew civatên ku li van deveran hebûn her yek mîrîtiyek ava kiribûn. Van mîrîtiyan ji hevdu cihê û serbixwe jiyandikirin. Ev rewş heta berî çêbûna Îsa sala 1000an berdewam kir. Mîna ku li jorê jî hat nivîsandin konfederasyonên Ûrartû û Nairî gihîştin hev û dewleta Ûrartû ava kirin.

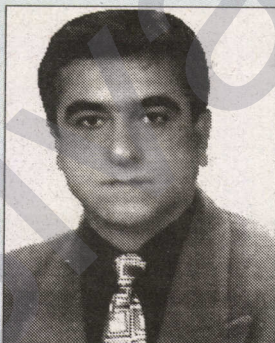
Dewleta Ûrartû heta sedsala VI. berî çêbûna Îsa liser lingan ma û hebûna xwe parast. Liser

deştên bilind yên bakurê Kurdistanê (li serhadê) bû hêzek siyasî û dewletek xurt.

Ûrartûyan li van deveran rê çêkirin, bajar û qeleyan (keleh) ava kirin. Ûrartûyî hosteyên kevîran bûn û di warê neqîşkirina kevîran de gelek pêşketî bûn. Silehên(çek) hesin û erebeyên (trimbêl) şer çêkirin. Ew civatek şervan bûn.

Jibo avdanê kêfte (quleteyn) û qanalên avê ava kirin. Heta ji wan qanalên yekê jî tê bikaranîn. Qanala Şamram hê jî wê demê maye û jî hêla padişahê Ûrartûyan Mînuva ve hatiye çêkirin. Dirêjbûna vê qanalê 50 km. ye û jibo avdana deşta Wanê tê bikaranîn. Di karê madenê de pir pêşketî bûn. Ew li vê heremê ziv, sifir (baqir) û hesin suxulandin.

Ligor zanyaran keleha Wanê berî çêbûna Îsa di navbera salên 840-825an de ji hêla padişahê

Amadekar:
Mehmet Çetintaş

Ûrartûyan Sardûriyan I. ve hatiye avakirin. Birca Madir (Sardûr), perezgeha vekirî, goristanên di nava zinaran, derencên bi hezar pêpelûg û nivîsên bizmar(?) hê jî wê demê mane. Li başûrê qeleya Wanê xerabeyên bajarê Wanê yên dema Ûrartûyan hene. Li derûdora qeleya Wanê beççên Hor Horê û kaniyên avê henin; van deran ciyên arimandinê (İstirehet-

bêhnberdan) ne.

Navê keleha Wanê di dema Ûrartûyan de Tûşba bûye û Ûrartûyan vê derê 300 sal mîna paytext bikaranîne. Berî Ûrartûyan navê Bianili li xwe dikirin. Ew meskenên ku lê diman navê „Bian“ lê dihat kirin. Ev gotin her çûye jiber guhertina di nav zimên de hatiye guhertin û bûye „Wian“. Lê hin kes jî dibêjin ku bajarê Wanê ji hêla fermandarê Ûrartû Wanê ve hatiye imarkirin, jiber wê navê vî bajarî bûye „Wan“. Keleha Wanê liser pozê çiyayê Ereke hatiye avakirin. Ev qele bi serbilindî berê xwe dide derûdora xwe. Keleha Wanê jî çar bedanan pêk tê. Ji nav nivîsên bizmar tenê 15 heb tabela gihîştine îro. Ji vana tî fêmkirin ku Ûrartûyan miriyên xwe hem bi şewat û hem jî bê ku bişewitînin veşartine.

Keleha Wanê 5 km dervayî bajarê Wanê ye. Keleha Wanê li-

ser zinarekî ava bûye. Firehbûna wê di navbera 20 û 120 metroyan tî guhertin; dirêjbûna wê 1800 metro ye. Bilindbûna wê jî 100 metro ye.

Li nêzê keleha Wanê ciyek heye ku her kes bi pîrozbûna wê bawer in. Di dema Ûrartûyan de ev der mîna perezgehek vekirî hatiye bikaranîn û ev cî liser zinarekî ye. Di eslê xwe de ev cî mîna gorîgeh (qurbangeh) hatiye bikaranîn û ew qanalên ku ber bi jêr diçin, dema ku qurban hatine şerjêkirin xwîna wan ji wan qanalên hatine berdan. Îro mîlet diçe ser van qanalên rûdinên û niyaz ji Xwedê dikin. Heke dema niyazê, bîr bi jêr bişemitin tê wê wateyê ku niyaza wan ji aliyê Xwedê ve tê qebûlkirin, lê gava ku neşemitin û li jor bimînin tê wê wateyê ku niyazê wan ji hêla Xwedê ve nayê qebûlkirin.

Gava meriv ji diwarên qeleya bala xwe dide jêrê jî aliyekî de meriv lêmana (stringeh) keştiyan dibîne. Ji vê stringehê keştî radi-bin diçin Tatwanê. Ji aliyê din jî meriv xerabeyên kevn yên Wanê dibîne. Bajarê ku îro em jê re navê Wanê lê dikin, cihêkî nû ye, Wan a kevn ku ji dema Ûrartûyan maye li ber lingê qeleya Wanê ye û îro xerabe ye.

Axpînê (Antre-Giriş) qeleya Wanê dikeve aliyê rojavaya bakur. Li rojavaya axpînê birca Sardûrî (Birca Madir) heye. Li vê derê nivîsa bizmar heye, ev nivîs ji hêla Sardûrî I ve hatiye nivîsandinê.

Dîroka kartolê

PK - Çavkaniyên hene ji me re eşkere dikin ku welatê kartolê (patat) Amerîka ye. Her çawa bûye kartol cara yekem li vir şîn hatiye. Îspaniyên wateyek îlahî dane kartolê. Wexta dagirkerên Îspanî li erdemîna Amerîka welatê Perû dagirkirine, bi qasî xezîneyên Înka kartol ji bala wan kişandiye û lê şaş bûne. Komandare Îspaniyên Pizzaro tam di sala 1535an de di vegera xwe de kartol pêşkêşî Qralê Îspanya kirîye. Lê ev diyarî bala Qral nekişandiye.

Piştî vêya tam bi 50 salî ve carê esîlekî Îngilîz Sir Walter Raleigh li Virginia ji nû ve kartol kifş kirîye. Raleigh ew aniye Britaniya û di nav gel de eleqeyek mezin ditiye.

Bi salan re, berê li Îtaliya û piştê li Almanya, Fransa û Rûsya çandîna kartolê destpêkirîye. Lê berevajî ve li Britaniyayê li van welatan mua-meleya xwarîna heywanan bi kartolê re hatiye kirin. Tenê gundiyan jiber birçîbûn û tunebûnê hêdî hêdî dest bi xwarîna kartofelê kirine.

Kesê ku çi feqîr çi dewlemend kartol xist metbexa hemû mirovan kimyagerê Fransî Antoine Augustin Parmentier e. Parmentierê ku di artêşa Fransa de esfer e (subay) liser fêdeyên kartolê lêkolînên ciddî kirîye.

Jiber ku di wan deman de li Ewrûpa xela ji destpêdike, Parmentier cesaretek mezin di xwe de dibîne ku sebzeyek xwarîna hey-

wan bi mirovan bide qebûl kirin. Di derbarê fêdeyên kartolê de Parmentier çend pirtûkên biçûk diweşîne. Ev berhemên wî olandinê mezin dide. Di encamê de Qralê Fransayê jibo çandîna kartolê li derdora Parisê erdên mezin dide wî û Parmentier li wir dest bi çandîna kartolan dike.

Di dîrokê de cara yekem bi vî mezinayîyê çandî-

tan" tê gotin. Ev belkî jiber bawerîya ku kartol mirov qelew dike, be. Lê birastî di kartolê de qet rûn (don) nîne. Di kartolek normal de tenê 100 kalori heye. Ligel vî kartol xurek tiji vitamîna C û B6 e û hesin ji ihtîwa dike.

Her çiqas ne bi qasî pirteqal û firingiyan be ji di kartolê de ji sêv, hurmî û bihokê bêtir vitamîna C heye. Ger rojê 200-300 gram kartol bê xwarin pêwistiya mirov ji vitamîna C namîne.

Xebatên hatine kirin eşkere dikin ku kartol tam depoyek nîtrîk asîd û çînko ye. Jiber vî yekê di nexweşiyên virîk, made û roviyan de dermanekî baş e.

Di wan kesên ku kartolê bi nîzam dixwin de îspatbûye ku kapasîteya pişikê (ceger) zêde dibe û rîska xwîna mejî ji sedî 6 kêmtir dibe. Kartol rîska pençêşera sînga jinan ji kêmtir dike.

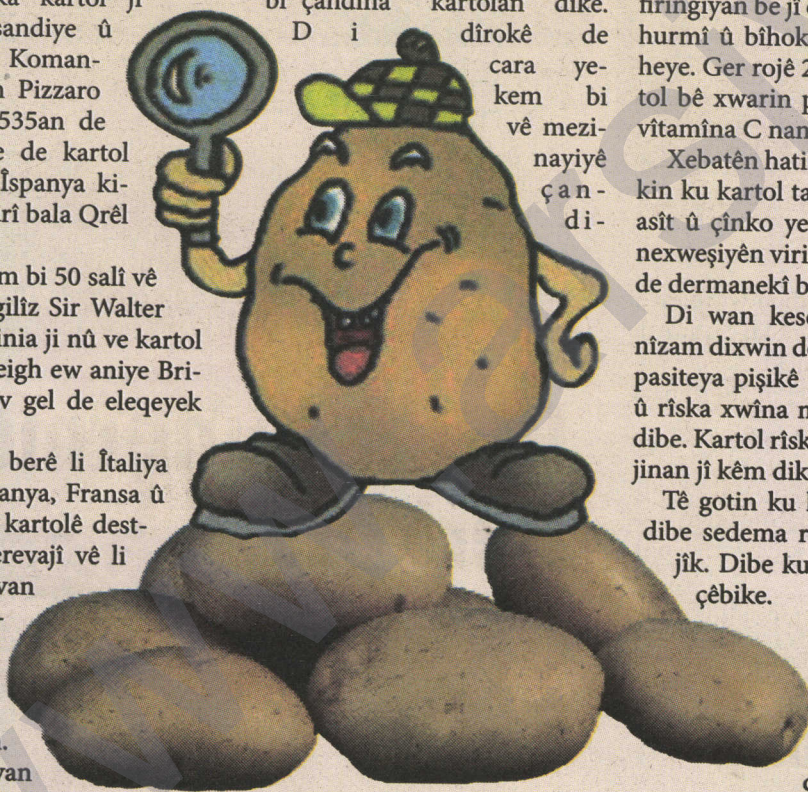
Tê gotin ku kartol kêmtir çaran dibe sedema reaksiyonên allerjîk. Dibe ku di çerm de xurê çêbike.

Ligor raporên, li Polonya ji sedî 90ê malbatan her roj sifreyê xwe bi kartolan dixemilînin. Li

welatên din yê Ewrûpa her çiqas nîsbet ne ewqas bilind be ji, bêguman xwarîna kartolê gelek e.

Hema li hemû civakan nîsbeta xwarîna mêwe û sebze gelekî kêmtir e. Ligor lêkolînekê ji sedî 25ê nîfûsa Swîsreyê qet mêwe (fêkî) û sebze naxwe. Li Amerîka ji sedî 22 nîfûsê sebze naxwe û ji sedî 45 ji destê xwe dirêjî mêwe (fêkî) nake.

Li Amerîka her sal li 15 milyon hektar erd misir, pembo û kartol tê çandin.

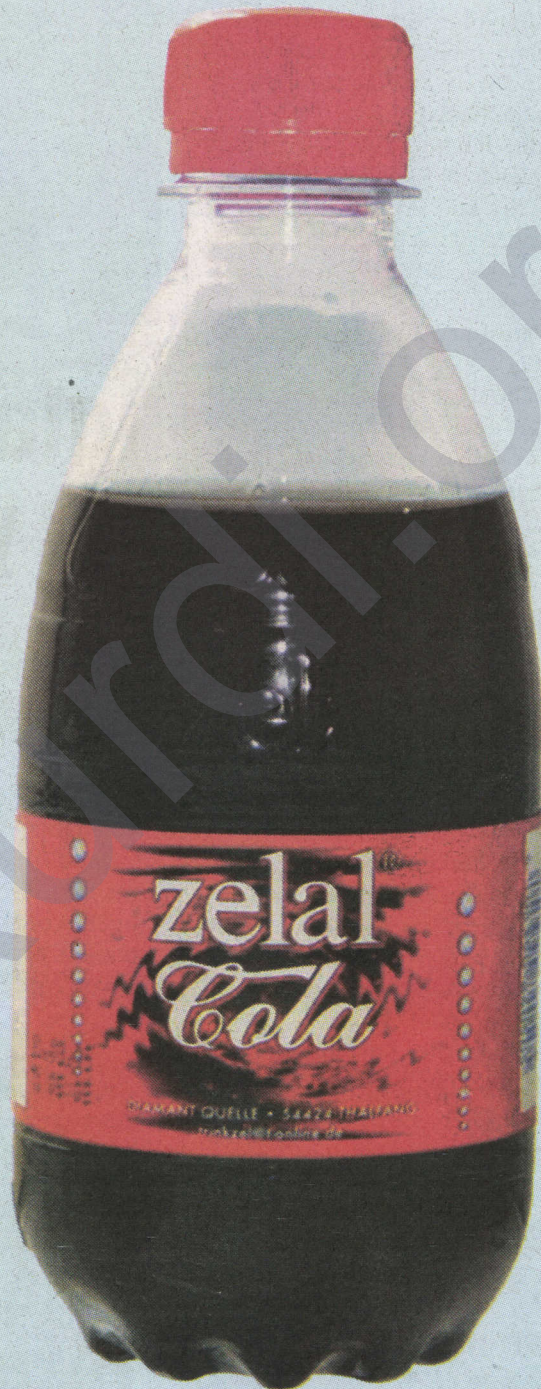

na kartolê weha dibe.

Amerîka cara duyem kartolê bi Ewrûpiyan dide xwarin

Piştî sedsalan, Ewrûpî carek din û dîsa bi Amerîka re kartolê kifş dike û kartol dibe sereke sebzeyê çanda ku navê fast food lê tê kirin.

Di derbarê fêdeyên kartolê de spekulasyon têra xwe zêdene. Gelek çaran ligel me Kurdan ji wan kesên ku qelewin "çewalê papa-

Navenda Zelal:
Trink-Zel (Köln)
Tel.: 0221 376 24 05

Bayiyên Zelal

AKCAN GmbH
Hamburg
Tel.: 040 723 402 96

LIZA GmbH
Berlin
Tel.: 030 390 380 30

ESD Softdrink GmbH
Mannheim
Tel.: 0621 318 76 70

TRINK-ZEL II
Düsseldorf
Tel.: 0211 49 62 150

CAN GETRÄNKE
Essen
Tel.: 0201 289 74 17-18

TRINK-SEM
Dortmund
Tel.: 0231 981 86 23

HARRAN GmbH
Fellbach
Tel.: 0711 592 08 64

CHAPLIN GETRÄNKE
Bremen
Tel.: 0421 691 96 78

EURO-FRESH-FOOD GmbH
Erfurt
Tel.: 0361 26 27 516

TRINK-ZELI
Köln
Tel.: 0221 977 63 11

NERGIZ
Tel.: 02562 22 168

Anqere: Paytextê terorê!

PK - Li Avûstralya rêzefilmekî bi navê "24" ku di Kanal 7an de pêşkêşî temaşevanan dibe tirkên aciz dike.

Rêzefilm car bi car bi mijarên xwe yê pê lingên tirkên dike tê rojava tirkên û wan hêrs dike.

Rêzefilm di beşekî xwe yê teqrîbî di orta temûzê de di Kanala 7an de lîzt, malbatek tirk ku li Amerîka diji terorîst û Anqerê jî paytextekî ku terorê îxreç dike nişan dide.

Di film de malbata tirk revandina Wezîrê Parastina Amerîkayê organîze dike.

Tirkên ku ji ber kiryarên xwe yê xirab, hisas û xeydok bûne reaksiyonek dijwar ku ji çarçoveyek maqûl wêde, nişanî vî filmî jî didin.

Evîna keçika dewlemend û kurikê feqîr çîrok e

PK - Lêkolînvanên Zanîngeha Michigan li Amerîka eşkere kirin ku evîna kurikê feqîr û keçika dewlemend bê bingehe e. Li gora lêkolînê mêr zewaca bi keçikên xwediyê statuyekê ji wî mezintir e re terciha zewacê nakin. Mêr, bê ku hay jê hebe di bin mejiyê xwe de dipejirîne ku jinên di civatê de xwediyê cih û misyonê mezintir e wê jî aliyê mêrên din ve jî bê xwestin û wê bi reqabeteke ku wî ditirsîn e rûbirû bibe. Mêrê fêr dike ku neqila genê wî dikeve tehlûkê jinên li ser xwe naxwaz e û berê xwe dide jinên ku di statuyek di bin wî re deye.

Baweriya nêviyê nifûsa Almanan bi Xwedê nîne

PK - Lêkolîna ku li Almanya hat kirin eşkere kir ku baweriya nêviyê nifûsa Almanan bi Xwedê heye, ji sedî 24ê Almanan ateist û ji sedî 26 jî bersiv didin ku ew nizanin Xwedê heye an tune ye.

Lêkolîna ku ji aliyê kovaran hat kirin pêwendiyên Almanan raxist ber çavan. Ji sedî 50 Almanan jî hebûna Xwedê bawer dikin.

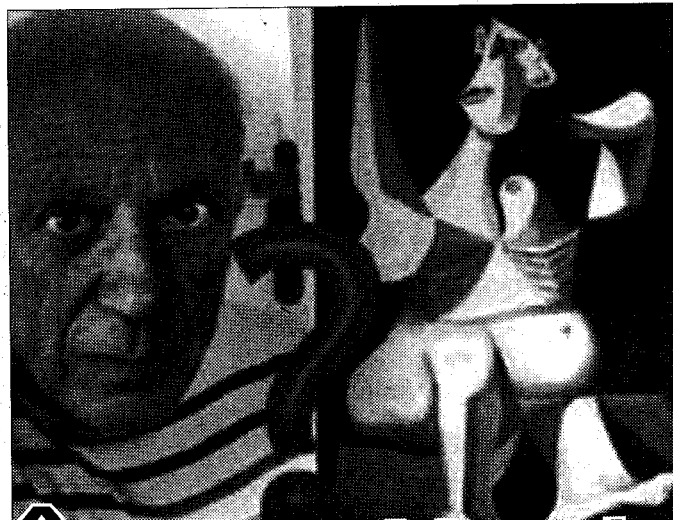
Ger liber çavan bê girtin ku ji sedî 65ê Almanan endamên dêra Katolik an Protestane wê gavê ev encam derdikeve ortê ku hin endamên Dêrê jî hebûna Xwedê bi şik in an bawer nakin.

Eşkere bû ku ji sedî 60 terefterên CDU/CSU, ji sedî 48ên Keskan û ji sedî 45ê FDP (Partiya hur ya demokrat) jî Xwedê bawer dikin.

Ji sedî 47ê terefterên partiyên çep diyar kirin ku ew ateist in.

Ji sedî 57 jinên Almanan û ji sedî 42 mêrên Almanan jî Xwedê bawer dikin.

Bi vî lêkolîna xwe kovara Cicero di meha tebaxê de berî ku Papa 16. Benediktus bê Almanya û li Bajarê Kolnê beşdarî pîrozkirina "Roja ciwanên dinyê" bibe rewşa Almanan ya olî raxist ber çavan.

Îdiaya tabloyek nû ya Picasso

PK - Li Mersînê di 22ê mehê de tabloyek bi qîmeta xwe hêjayî 1 milyon dolar e ji aliyê Jendirme ve hat bidestxistin. Liqor îdiayan tabloya resamê bi nav û deng Pablo Ruzi Picasso ye.

Jendirmayên Mersînê li ser îxbarekê di 22 mehê de operasyonek lidarxist û li tesiseke tûristîk tabloyek bi navê "Nude Dressing Her

Hair-Jina tazi ya porê xwe şeh dike" ku tê texmîn kirin ya Picasso ye bidestxist.

Piştî lêpîrsîne eşkere bû ku tabloya di 6ê Temûza sala 1940an de hatiye çêkirin bi riyên ne resmî ji Kuweytê hatiye Iraqê û ji wir jî gihîştîye heta Mersînê. Li paşîya tabloyê morek Hukûmeta Kuweytê heye.

Iraq dibe mijara rêzefilmekî

PK - Iraq bi zalimiya Sedam û hilweşandina wî re ev bi salane ji rojeva dinyê dernakeve. Dijwariya ku Iraq tê de derbas dibe li Amerîka bû mijara rêzefilmekî

Rêzefilmê bi navê „Over There“ (Li wir) di 28ê Tebaxê de di televîzyona FX dest bi weşanê kir.

Over There ji 13 beşan pêk tê.

Rêzefilm şerê Iraqê bi çavên 8 leşkerên Amerîkî dinirxîne. Hin ji leşkeran jibo temîn kirina misrefên xwe yê xwendinê hin jiber hêrsbûna xwe ya ku ew nestendine koroyê beşdarî artêşa Amerîkî bûne.

Bi vî awayî û naveroka xwe film terefên insanî yê şerê Iraqê bi temaşevanan re dide naskirin.

Harry Potter rekor jî dest xwe bernade

PK - 6. pirtûka Harry Potter, „Harry Potter û Prensê Melez“ li Amerîka di roja ku derket piyase de 6.9 milyon heb firot.

Pirtûka her sere saetekê 250 hezar heb firot û mora xwe li rekorek ku zahmete dubare bibe xist. Bi milyonan kopiyên pirtûkê bi riya internetê hat firotin.

Di roja yekem de tê texmînkirin ku li seranserê dinyê jî 10 milyonan zêdetir hatiye firotin.

Pirtûka ku bi 29.99 dolarî digihê xwendevanên xwe hin di roja yekem de 100 milyon deramet (jêhatin) ani.

Pirtûka J.K. Rowling wê jî heft pirtûkan pêk bê. Pênc pirtûkên heta niha hatibûn weşandin li dinyê 270 milyon heb firotibû.

Gelo ev tablo ya Manet e?

PK - Koleksiyonvanekî antîka Jules Petroz ji Swîsreyê îdia dike ku tabloyek bê îmze di destê wî de heye û ya empresyonîst Edouard Manet e.

Jules Petroz dibêje ku wî li bajarê Cenova ji bazara kevnefiroşan tabloyek ji boyaxa pastel (rengê çilmisî) kiriye û di

bin de tabloyek ji boyaxa neftî ya bê îmze derketîye. Ligel ku navdartirîn koleksiyonvanên Manet û muzeyan nikaribûne biryarê bidin bê tablo ya Manet e an na, Petroz jibo firotana tabloyê gelek pêşniyarên hêja distîne.

Ji Robert De Niro filmekî dîroka CIA

PK - Robert De Niro ku jiber astengiyên aborî û hilbijartinên artîstan nikaribû dest bi kişandina filmê xwe yê bi navê „The Good Shepherd“ bike, êdî dest bi gav avêtinê kir. De Niro derbasî Komara Dominik bû û jibo kişandina film destûra pêdivîbû wergirt. Filmê ku De Niro him rejîsoriyê (rêvebir) dike û him jî bi xwe dileyize bi çavê ajan James Wilson dîroka CIA radixe ber çavên temaşevanan. Di film de De Niro yextiyariya Wilson û Matt Damon ciwantiya wî dileyizin. Angelina Jolie rola jina Wilson dike. Film wê di sala 2006an de derkeve pêş heyranên sînema.

Hitler hunermend derket!

PK - Li bajarê Kanada Montrealê diktatorê Nazî Adolf Hitler vê carê jî bi hunermendiya xwe ve hat bîranîn.

Di muzayedek vekirî de berhemên Hitler yê bi pênûsa reş hatine çêkirin û eskîzên wî yê mîmarî hat firotin.

4 eskîz (gelale, pêşnuma) û 2 kartên Noelê yê diktator bi 8 hezar dolaran gihîşt xwediyên xwe.

Liser kartên salên 1935 û 1938an de îmze û mora Hitler bi xwe heye.

Eskîzên mîmarî berê bi pênûsa reş hatine çêkirin û piştê bi hibîr û pênûsên rengîn hatine boyaxkirin.

Bi vî awayî eşkere bû ku Hitler ne tenê zane bikuje ew zane bi hunerên ciwan re jî mijûl bibe.

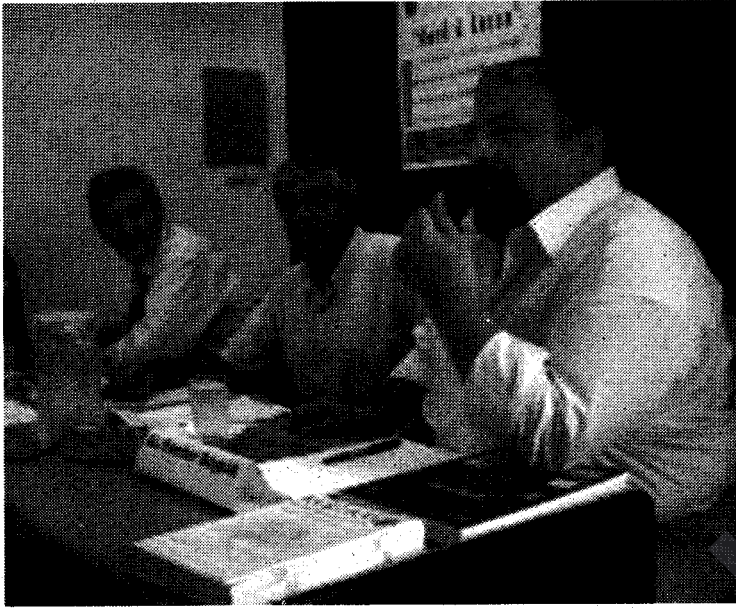
KURT-KAV derheqî piyaameyişî Lozan de yew panel viraşt

Istanbul - Kurt-Kav 23ê temmuz de İstanbul de piyaameyişî Lozan ser yew panel viraşt. Na panel de Dr. Abdulah Kiran, Av. Kamber Soypak û serekî kûhûnê belediya Çolig Selehedîn Kaya, halî kurdanê o wext ser qisêkerd.

Av. Kamber Soypak hêna zaf kurdan seni paşt daya piyaameyişî Lozan ser û no piyaameyiş de heqî kêmiyan (mioritet) ser vindert û qisêkerdişî xo îna rûmna: „tayê kurdan bi telgrafan semedî no piyaameyiş paştgirotişi xo nişan da, la awankerdişî cumhuriyeta pey mesulanî piyaameyiş vengi mixalîfan birna. Piyaameyişî Lozan de heqî eqaliyetan (mioritet) ameyî qebul kerdiş. Kurd eşkayî nê heqan karbiyarî, la kurd waharî yew statuyo o qede niyî ke bieşki nê heqan ra istifade bikerî. Kurd no piyaameyiş de sey kêmanî nîni qebul kerdiş“.

İsmet İnönü Lozan de vatib ke kurdan de qet problemê înan çîna û ê dewleteke otonom bidî kurdan. La o waharî sozî xo nêveciya û kurd xapînayî.

Tirkan qet Kerkûk û Misûl xo vîranêkerd. Piyaameyişî Lozan esasî dek û dolaban ameya viraştîş.

Selehedîn Kaya zi piyaameyişî Lozan esasî yew dewleta ûnîter ser ameya viraştîş, va û vînayê xo îna ardî zîwan: „Na dewleta ûnîter tenê yew millet qebul kena. Piyaameyişî Sevr de tayê heqî kurdan amebî qebûl kerdiş, la Lozan de nê heqî binate ra amê wedartiş. Kurd nêşkayî heqanî xo yê Sevr re wahar vécî, çimkî ê o wext zi sey nika bêttî-fak û vilakerdê bî“.

Dr. Abdûlah Kiran bi kurdî qisêkerd û îna va: „Piyaameyişî Lozan her tim ameya îhlal kerdiş. Kurd no piyaameyiş de amê xapînayîş. İsmet İnönü Lozan de vatib ke kurdan de qet problemê înan çîna û ê dewleteke otonom bidî kurdan. La o waharî sozî xo nêveciya û kurd xapînayî“.

Hûnc Dr. Kiran va ke tirkan qet Kerkûk û Misûl xo vîranêkerd. Piyaameyişî Lozan esasî dek û dolaban ser ameya viraştîş.

Selim Çürükkaya

Zûno zerrê mi de çend heb lueqlê estî

Şükri Gülmüs Nasname de nuşt, o vûno: Çend roj cuwa pey eg-Avdila Öcalan va:

Kûm ke Hikmet Fidan kışto, o xayîno, o wext ma sekenî?

Wext ke mi no nuşteyî Şükri wend, yew mesela û umê mi vîr.

Yew merdim bi, nûmê ey Ali Seyfî bi. No Ali yew ruej şîno dewê ma

keye Seid Arif. Seid zi Xarpiyet ra newe ûmeyo. Ey her kenayî xo re yew çî giroto, la yew kêna re taway nêgiroto.

Yew lastik destî ey de mend, ey o lastik giroto esto kênayî xo, vawo:

No to re Ali vawo:

Ero Sexo, qey alaya ti ey bidî mi

Seid vawo:

Hero! ez zûna, ti wazenî pê ey lastik sekereî. Ti erzenî peran ser, hi

Ali vûno:

Nê, o mi re lazimo.

Seid lastikî dûno Ali.

Ali û embazî xo warzenî. Ê binê şîni; Ali yew destê peran xo ciyeb ra veceno û lastikî erzeno ser.

Embazî Ali vûno:

Bo, Seid çî zûno, ha!

Ali Seyfî vûno:

“Ooooo wilay o xirfaz zûno çend heb lueqlê hê mi pize de ê.

Kurdan piyaameyişî Lozan protoste kerd

Lozan - 24î na aşm de çahar parçê kurdistan re kurdî bajarî İsviçre Lozan de amê piyaser û piyaameyişî Lozan protosto kerd. Zaf dewletanî Ewropa re kurdî sehet yewindes de meydanî „PALAIS DE RUMINE“ de amê piyehet. Na mîting bi diruşmeya Ey Reqîp dest ci kerd. Kesani ke îta spikerê kerdiyên başûrî kurdistan re bî.

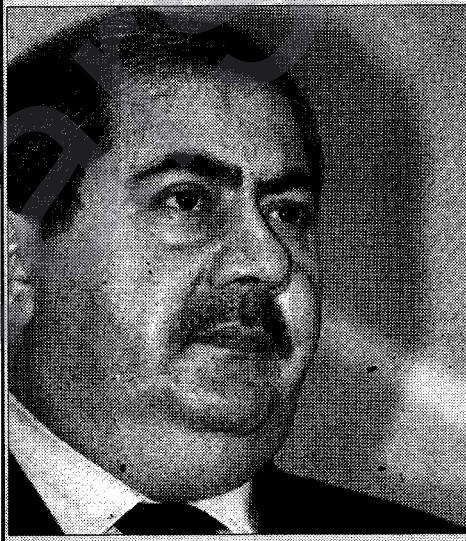
Na mîting destî her kesî de ala kurdistan bî. Meydan de têna flamayî Platformî kurdanî ewropa- PKE bî. Bi nameyî PKE Aziz Aliş mehnayî piyaameyişî Lozan ser yew xeberdayîş kerd.

Komîteyî organizekerdişî na mîting meydan de vilavokî kerdî vila. Mesajî partiyanî kurdistanî ke na destak da na mîting, amê wendiş. Xercî înan mesajî Federasyonî karkeranî koçkaranê Ewropa zi ame wendiş.

Se ke yeno zûnayîş piyaameyişî Lozan 1923 de bajarî İsviçre Lozan de viraziyaybî û bi no piyaameyiş kurdistan amebi parçe ker

Hoşyar Zebarî:

Ma midahaleyî Tirkîye qebul nêkenî

PK - Wezîrî karûbarî tebêrê Ê Iraq Hoşyar Zebarî va ke ê midaxeleyi eskerî ke hetî tirkîye, iran, yan zi dewletanî ereban biyero, qebûl nêkenî.

Goreyî xebera AA, penî heftî de paytextî ûrdûn Amman de bin serekîtiye Hoşyar Zebarî de diplomati iraq kombî. Hoşyar Zebarî îta de eşkira kerd ke hêzî Amerika hedreyî ke endamanî PKK tepîşî. La eger tirkîye teşebusî operasyonî başûrê kurdistan biko, no beno sebebi bêstikrariyê.

Zebarî hancî va ke grubî çekdar ke iraq de ê, ma xo verba înan mesûl vînenî û ma gerekî înan kontrol bikerî ke ê erîş nêberî welatanî cîranan ser.

Amed de dikan yenî qefilnayîş

Amed - Nê serranî peyinan Amed de halo xirabê aborî ver zaf dikanî amê qefilyayîş.

Goreyî agahdariye serekî odayî esnaf û hünermendanî Amed (DESOB) Alican Abedinoglu 2004 de Amed de 165 cayî kar bî a, la 650 dikanî qefilyayî.

Nê 6 aşmanî 2005 de zi 612dikanî qefilyayî. Halî esnafan ziwaro. Zafê esnafan zi dikanî xo qefilnenî, la xeber nêdanî (DESOB).

Serfîraziye qicanî kuçan

Amed - Amed de 60 qicî ke kuçan ser çî roşenî imtihanî vicnayîşî mektebanî orteyin (OKS) de zaf hol puan girotî.

Mudurî hizmetanî sosyalê Amed Haydar İpek eşkira kerd ke goreyî yew anket ke 2004-2005 de viraziyaya Amed de 9 henzar 170 qicî hem xebityenî, hem zi şîni mekteb. İpek va gori qaydanî ma zi 5 henzar qicî hê kuçan ser de xebityenî“.

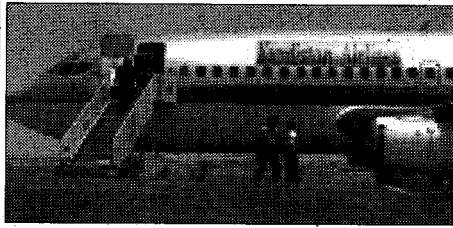
Goreyî agahdariye İpek emser imtihanî vicnayîşî OKS de 60 qicî Liseyî Fen û liseyî anadolu qezepç kerd.

Çolig re 1104 malim lazim î

Çolig - Goreyî agahdariye mesulan, Çolig de malim kêmanî. Merkezî Çolig, navçe û dewî piyer piya hama mihtacî 1104 malimanî. Semd ke zafî maliman zi wazenî tayînî xo Çolig ra bigerî, yanî îta ra şuerî, na hûmar hama bena berz. Muduriyeta perwerdebiyayîşî milî hewl dûna ke bi tayinanî aşmê tebax na vengiyê dekero.

Kilmseberî

Teyaraya bi nameyî
Kurdistan Hewler ra firda
şî Dubayî

Hewler - Tarix de raya yewin yew hawafir ke ser de Kurdistan Airlinns ho nuşte, Hewler ra firda şî serbajarî Emaratani Ereban Dubaî.

Na hawafir 24ê temmuz de sehet 14.00 de hawafirgehî enternasyonal ê Hewler ra firda şî Dubaî. Na balafir tipa Boying 737 bi û tede 60 riyûn bi.

Hûnc eynî roj de yew hawafira tipa Boying serbajarî Ürdûn Oman ra amê hawafirgehî Silemaniye.

Şirnex de yew şûnî pay na
mayin

Şirnex - Nahiya Uzungeçit ke girêdayî navçê Gulekana (Uludere) Şirnexa, şûne Mehmet Aydemîr ke myeşnê xo çirnaynî, pay na yew mayin ser û merd.

Mehmet Aydemîr (48) pa embazî xo Şefîk Yıldırîma mintiqayî Deriyê Koç de myeşnê xo çirnaynî. Ey pay na myin ser, mayin teqay M.Aydemîr ca de merd, embazî ey zi bi darbice.

Halî Koçeran nêrind o

PK - Koçerî ke koyanî Bingol de heywananî xo çirnenî halî xo ra memnûn niyî. Se ke yeno zûnayiş zafê şarî Çolîg debarê xo heywanwiyekerdîş ra kenê. Xercî şarî Çolîg Bertiyeyîj zi amnanan yenî wareyanî Çolîg. Zafê Bertiyeyîjan hetî Kaniya Reş de yenî koyanî Bingol ware. Xo ra yew qisimî wareyan zi milkî Bertiyeyîjanî. Bertiyeyîjî zimistan zi şinî hetî Diyaribe-kir û Urfa ya.

Waharî heywanan vûnî ke nê hirê- çahar serrî peynan her tim zêm yeno fiatî derman, alef, yem û ey mesrefanî binan, la fiatî pêşm, guêşt, şit û pêynîr qet zyêd nêbeno. Semed ke îthal kerdişî guêşt biyo serbest û zafî çiyê bin zi bi rayeranî qeçax yenî tirkîye, waharî heywanan nêşkenî çiyî xo bi fiato rinda biroşî. No rid ra hetî Kaniya Reş de zafê kurdan yan heywanî xo rotî, yan zi zaf bî deyndar.

Waharî heywanan vûnî: " Encax no standarto di ri ke esto, no biyero wedartiş persî ma yenî çarekerdiş. Wext ke ma wazenî guêşt û çiyê bin îhraç bikeri, ma re taye standart yenî ruenayiş. Gereka nê standart semedî îthalkerdişî guêşt zi biyerî ruenayiş. Semedî wiyekerdîşî heywanana zaf ked yena xerckerdiş. Ma wazenî guêşt û çiyani binan îta de biroşî, çimkî ma nêşkenî pêşm, şit û çiyani binan beri cayanî dîran. Çarçevyê bernameyî Yewbiyayê Ewropa de semedî sektori heywanana awayî biyerî awankerdiş, o wext ma eşkenî her çî xo îta de karbiyari. No qede semedî mintiqa zi hol beno. Debarê na mintiqa ho heywanan ser, no rid ra gereka na mintiqa de semedî nê sektora perê biyerî rafistiş."

Kurdan Oslo de terori dewleta
Îran protesto kerd

Oslo - 23ê temmuz de kurdanî Norveç û dostanî kurdan bi yew mîtinga terori dewleta îran protesto kerd.

Komîteya partiyên siyasi

kurdistanî li norveç- HEV-KARÎ semedî protesto kerdişî şehid kerdişî Shwana Ghaderi (21) gazî kurdanî norveç kerdib. Kurd hêverî

verî Parlamentoyî norveç de amê piyesser û îtara hetî sefareta Komara Islamî Iran a şî. Îta de eşkirakerdişî hevkarî ame wendiş. Hevkarî no

eşkirakerdişî xo de kiştîşî Shwana Ghaderî, terori dewleta îran veba şarî kurdistan û hususî zi nê rojanî peynan şarî Mehabat ser, protesto kerd.

Xortî kurd binî îşkenceyî
dewleta îran de yî

PK - Hepsî ke xoverdayişî Mehabada pey amê girotişî û nika zindanî Urmiye de mûnenî, zaf pîs yenî îşkence kerdiş.

Goreyî agahî ke bajarî Urmiye ra yenî rejimî îslamî ê kesi ke xoverdayişî Mehabad de tepişti, ê berdî urmiye de eşti hepîxane. Hêzî dewlet nê hepsiyani bi metodo neînsanî û hov îşkence kenî.

Nameyî nê 15 kesan înawo:

Nasir Hemelawî kurê Rehman, Bêhruz Ehmedî kurê Qasim, Serdar Mehemedî kurê Muhyedîn, Ares Xo-

ceste kurê Hesên, Avşin Xodkam kurê İbrahim, Ferhad Xodkam kurê İbrahim, Hîwa Mehemedî kurê Rehîm, Kazim Newcewanî kurê Serdar, Yusif Çabaşî kurê Mehemed, Enwer Çabaşî kurê Xidir, Cefer Cebarî kurê Kerîm, Husên Resulî kurê Hesên, Silêman Ebubekrî kurê Xefur, Nasir Azeryan kurê Seîd, Yunis Ehmedzade kurê Mehemed

Piyerê înan şarî Mehabad ê û heta nika kes nêşkawo merdimanî xo vîno.

Dr. Dîndar Zîbarî
rexiştinê yewbiyayê
miletan(UNO) de bi
nûnerî hikûmeta
kurdistan

Bexda - Temsilkarî UNO ê Iraq eşkira kerd ke Dr. Dîndar Zîbarî bînatê UNO û hukmatî kurdistan de sey yew konsolos, ameyo nîşan kerdiş.

Gorî agahdariye rojnameyî Şerq el-Ewset, nûneriye UNO ê Bexdat eşkira kerd ke bi no hawa alaqa bînatê UNO û hukmatî kurdistan hêna hol rayer ra şüero û projeyî UNO hêna hol biyerî ca.

Çolîg de festîvalê
tîj viraziyayî

Çolîg - 23î temmuz de koyî Bingol de festîvalê seyrkerdişî tîj viraziyayî. Nê çend serranî peynan her ser ni wext de festîvalê seyrkerdişî tîj viraziyena.

Emser festîval 22î aşm de Kaniya Reş de bi konserê Rojîn û Ugur Karatay dest ci kerd. 23ê temmuz de hêverî Kaniya Reş de vazdayişî astiwaran viraziya, bacê zi bi erebana hetî koyî Bingola riyûnê dest ci kerd. Emser hendê 5 henzar ten şî koyî Bingol ke akotişî tîj seyrbikero.

Nê insanen şand re heta

fecirî sibay Koyî Bingol de adir kerd we, adir veri govend girot, çadiranî Bêrtiyan de çay şimit, do şimit û sohbet kerd.

Sehet 03:30 fecir de her kes şî qilo berz ser ke akotişî tîj vîno, la semed ke hawa hora bi, tîj nêaysay. Miyanî nê insana de temsilkarî televizyonî NTV- Almanya Sabrina û myerdê aye Thomas zi bî.

Koyî Bingol ser berzê 3 henzar 250 m de insan eşkeno bi çimana bêverçim û bê hacet seyr bikero ke senî tîj akuwena. No ca navçê Kanî Reş ra 38 km dur o û rayerî îtay

zaf xirabî o. No rid ra zaf insanî nêşkenî şüerî.

Serekî Belediye Kanî Reş no derheq de îna agahdarî dîno; „ Zaf kêm cayanî dinya de insan eşkeno akotişî tîjî îna akerde vîno. La heta ewro

ma nêşkayî turistanî ecnebî û yerliyan biînci îta, çimkî rayerî ma zaf xirabî. Ma emser nê rayerî viraştî, emser insan hêna asan veciyayî serî koyî Bingol.

هونەر مەند

دیداری هەلکەوت زاھیر لەگەڵ

هێمن حسین

هەلکەوت: ھەز بە دەنگی کێ دەکەیت؟

هێمن: ھەسەن زێرەک، مەزھەری، خالقی، عەبدان کەریم وەک کوردی و ئیبراھیم تاتلەساس، زەکی موران، بورھان چاچانویلان وەک تورکی و عەبدول حەمید حەمەد و ھەھاب، ئەسەھان وەک عەرەب و دارووش، ستار، گوگوش، مەھەستی، مازیار وەک فارسی و سلەدون، شەکیرا وەک بیانی و پۆل بەگدالیان، ھاروت بەنجیان وەک ئەرمەنی.

هەلکەوت: راتان چێبە بە ھۆنراوە لە گۆرانییدا یاخود بێتێن تێکست بۆ گۆرانی؟

هێمن: دیارە جیاوازی ھەیە، بەرەو دەبێت کەسانی تاییبەت ھەبێن بۆ ئەم کارە و پێویستە گۆرانی بێ بدوێت، ئەمە کاریکی زۆر گرنگە بۆ ئەو کەسانی چاوەڕوانی کاری باش دەکەن بۆ گۆرانییەکان لە بەرھەمی باش و سەرکەوتوو، گۆرانی زمانیکی سادە پێویستە، پێویستە بەو زمانە وشە بۆ گۆرانی بنووسرێ...

هەلکەوت: چ داواپەکت ھەیە وەک ھونەرمەندیک، بۆ گۆرانیکاری گشتی سەبارەت بە ھونەرمەندان، بەتایبەت لە پێڕەوی خۆتدا؟

هێمن: دیارە شت زۆرە بەلام ئەوەی زۆر گرنگە بەلام، دەرستکردنی لیژنەکانی ھونەری بۆ پاک کردنەوەی بەرھەمە ھونەرییەکان و جیاکردنەوەی بەرھەمی باش لە بەرھەمە خراپەکان، دیارە ئەم کارە خالیکی زۆر گرنگ دەست نیشان دەکات، ئەویش دەرستکردنی جیاوازی کاری ھونەری لە ئێوان ھونەرمەندان و ئەو کەسانی بەرھەمی ھونەرییان نییە ھەز دەکەن لە پێی میدیاکان دەرکەون، بەزمانیکی دیکە، خۆیان بە ھونەردا ھەلواسیو.

هەلکەوت: ئەمە ئێمە کۆمەڵەی ھەرە گرنگی ھونەرمەندان، ئەھمیتێکی دیاردە کۆمەڵە کردنی (سی دی) ھ.

هەلکەوت: من ھێچ ئەمە تەنھا ئەوە نەبێ زۆر خۆشحاڵ بووم بەم دیمانە، بە کارەکان و ھەر لەسەر ئەو برۆیووە بوو پێم خۆشبوو چەند کاریکی پێکەو بەگەین چەند بەرھەمیکی خۆم داوە دەستی بەرێژتان، دووبارە سوپاس.

هێمن: منیش سوپاسی بەرێژتان دەکەم کاک ھەلکەوت، زۆر سوپاس بۆ بەسەرکردنە ومان و سوپاس بۆ ماندووبوونتان. ■■■

هەلکەوت: ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

روژی چوارشەممە ریکەوتی ٢٧/٧/٢٠٠٥ ھونەر مەندی کورد ھەلکەوت زاھیر، بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر، ئامانجی ئەم سەردانەش چەندین کاری گرنگە لە سەر و ھەموو یانەو گەیا نەبێت نامەھێکی سەرۆکی حکومەتی ھەرێمی کوردستانە بۆ دەرھێنەری بەناوبانگ "عەلی بەدرخان" و "ئەشرەف غەریب" سکرێتێری کەواک و بانگێشتکردنێانە بۆ کوردستان، ھەر وھا بۆ ئەنجامدانی چەندین پرۆگرامی ھونەری لەگەڵ چەند ھونەر مەندیکی میسری، لەوانەش بەشداری کۆنگرە تاییبەت بە ھونەر مەندی کۆچکردوو "سەاد حوسنی" ھەر وھا دیداری تاییبەت لەگەڵ ھونەر مەندی کۆچکردوو میسری وەک "ئەجات سەفیرە" و "شیرین ئەحمەد".

هەلکەوت: ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

ھونەر مەندی کورد "ھەلکەوت زاھیر" بە سەردانیکی فەرەمی دەگاتە میسر

درامانوسانی جیھان

مەھدی مەبێد باف

Jean Paul Sartre

درامانوس، چیرۆکنووس، وتارنووس و فەیلەسوفی فەرەمسی بەناوبانگ ژان پۆل سارتەر، لە ساڵی ١٩٠٥دا، لە شارێ پارێس چاوی بە دنیا ھەلبێتووە. باوکی ئەفسەریکی ھێزی دەریایی دەبێت لە چین و ھنستان و، لەوێش توشی ئەخۆشی دەبێت و دەمرێت. ژانی دوو ساڵە رەنگی بێ باوکی لە رووی دەنیشیت، باپیری کە مامۆستای زمانی ئەلمانی دەبێت، ژان دەگریته خۆی و ئەرکی ژانی دەنیشیت، کاتێک کە تەمەنی یازدە ساڵان دەبێت، دایکی شوو دەکاتووە و، سارتەر لەتەک خۆیدا بۆ شارێ لاروشل دەبات، لەوێ خۆیتنی ناوەندی ئەواو دەکات و، لە ساڵی ١٩٢٤دا، لە شارێ پارێس دەست بە خۆیتنی فەلسەفە دەکات و، لە ساڵی ١٩٢٩دا، دکتۆرا لە فەلسەفەدا وەرەگریت، لە دواییدا دەست بە گۆتووەی وانە فەلسەفە لە فوئابخانە ناوەندیەکانی شارەکانی لوھاوور و لاتون و پارێس دەکات، لە ژانی خۆیتنیدا لە زانکۆ، بە "سێمۆن دوپووار" کە سێ ساڵ لە خۆی بچوکت دەبێت، ئاشنا دەبێت و تەمەنیکێ درێژ پێکەو بەسەر دەبەن، ئەمیش لە دواییدا وەک مامۆستا دەست بەکار دەبێت. لەو ماوەیدا، کورتە چیرۆکی "دیوار" دەنووسیت و، دەبێتە ھزی گۆتوویکی فراوان و، ناوبانگی سارتەر بڵاوەکاتووە. بەرپاوی شەری شوومی جیھانی دووم، کار لە بیر و بۆچوونی فەلسەفی سارتەر دەکات، سەرەتا لە دەزگای کەشناسی دەست بە خزمەت دەکات و، زۆر نایات لەلایەن دایگەرکەراتی ئەلمانییەو لە ھاویتی ١٩٤٠دا، بەندەگریت. پاش ماوەیەک بە بیانووی ئەوەی کە ئەخۆشە ئازاد دەگریت و، بۆ فەرەمسا دەبەگریتووە. دوای پێوەندی بە بزوتنەوێ بەرگری میلی فەرەمساو دەکات و، چالاکنە خەبات دەکات. لە ساڵی ١٩٤٢دا، بە ھازیکاری گروویکی رۆشنییری دەست بە بڵاوەکردنەو بەرھەمە فەلسەفییەکانی دەکات. ھەر لەو پۆژانەدا دەبێت کە شانۆنامە "میش"، دەنووسیت. لە ساڵی ١٩٤٤دا، شانۆنامە "ئەرکا داخراوەکان"، دەنووسیت و، پاش ئازادکردنی پارێس لەسەر شانۆ پیشکەش دەگریت و، لە ساڵی ١٩٤٦دا، بەکەمین ژمارە گۆفاری "سەردەمە نوێیەکان" بڵاوەکاتووە. لە ساڵی ١٩٤٦دا، شانۆنامە "سۆزانی شەرقتەمەند" و ساڵی پاشتر "خەت" و "ئەدەبیات چێبە" و "بۆلنیز" و "بۆچوون سەبارەت بە مەسەلە جولەکە" دەنووسیت. لە ساڵی ١٩٤٨دا، شانۆنامە "مردوو بێ گۆرەکان" و کتیبی فەلسەفی "ئیکزیستان سێپالسم و رەسەنی مرۆف" و "شانۆنامە" دەستە پێسەکان" و "بێزاری" و "ریگای ئازادی" و "شەپتان و خوا" و، لە ساڵی ١٩٥١دا، شانۆنامە "ژانی پیرۆز" و ساڵی دواتر "گین" و لە ساڵی ١٩٥٥دا، شانۆنامە "ئیکراسف" و، لە ساڵی ١٩٥٩دا، شانۆنامە "گۆشەنیشەکانی ئالتونا" و، لە ساڵی ١٩٦٥دا، شانۆنامە "ژانی تەوزات" دەنووسیت. سارتەر لە ساڵی ١٩٥٩دا، بۆ کوبا سەفەر دەکات و، لە لایەن رۆشنییرانەو پێشوازییەکی گەرمی لێ دەگریت. لە دوای ئەو سەفەر، دووھەمین کتیبی فەلسەفی بە ناوی "رەخەنی عەقڵی دیالیکتی" و، لە دواییدا کتیبی "بۆن و ئەبوون" دەنووسیت. لە ساڵی ١٩٦٤دا، سارتەر لە مەزنی کتیبی بەناوبانگی "شەکان" کە سەبارەت بە بیرۆرەییەکانی سەردەمی مندالییەتی دەنووسیت و، ئەکادیمیای سویدی خەلاتی بەرزێ نۆبێل لە ئەدەبیاتدا بێ دەنیشیت، بەلام سارتەر بە بیانووی ئەوەی کە ئەو خەلاتە لە لایەن بڵاوەکردنەو ئایدیۆلۆژی بزرۆزییەو، قەبوڵی ناکات و رەتی کردووە. پاش شەری بەکەمی جیھانی دووم فەلسەفە ئیزێستانتسیالیزم کەشە کرد و، سارتەر بە بیر

روڼی زانکوکانې کورستان له بهر مه پیلانی گنجهی سر که ووتو ودا

به ودا چوون / لا پورهی کومل

کنجیک بارهم بهین که پرسپاری له بارهی

شته کانه و هه بیت. زانکو نه پورانه گنجهی که بارهم بهینت که تنانته ره خندی هه بیت. چونکه شو کسانه ای له زانکون و شو ماموستایانه پاره ودهی ره خنده قبول ناکن. ده دن له بنما و خزان ره خنده قبول ناکن. ماموستایه کیش که له یک له کولونه کانی زانکو ساینای بو. وه نامه نه پورهی خزی بناسینت و نه پورست ناوی بچته سر لاره ی روژ نامه کمان گوتی. "بلی شگر هه مسه له چکر نه ودهی خور و معیشت نه بیت. هه ماشه به کورستان زانکو نین و تنها له رو که شه به له زانکو ده چن. زانکو نین و بلگر پیکن له شو زیندانه ای که کومه لکه دروستی کردون و له ماله ناغایه ده چیت که هیچ پیکن له کور و کچه گنجه کانیان بزبان نیه قسه ای تیداکن و به زور ژبان بز ده پوریت و به زور به شو دهرین." ماموستا که هه روه ما گوتی. "زانکوکان ناژاد نین و لیره بیت یان له زانکو سلاحه دین یان له دهرک هه روه کیک له وانه پینگی چیکه کی خزان دهستی جزئی تیا هه یه و خرب رولی تیا دمی بیت. بزیه هه شو پینگی خرب ته ده خولی تیا کرد. به پورای من له بنما و ه شو تیا تمه دیتنه له ده ست دهات که هه بی و شو کاری گریه ای نه بیت له کوملنا که پیوسته هه بیت و تو له باره یوه پرسپارت کرد." پیگمان هه ماشه وک دوو بزچوون که لورینی وه سفی زانکویان کرد و بزچوونی پچه و له شو له زاری کچه قوتیا کوه دهر که کور که له زاری کچه قوتیا کوه له هه روه روه، بلگر له رووی هه لورینی ساسی و نه خلاقیه و رولی له سارخستی توانای گنجهی کردندا هه پوره و شگر توانا و

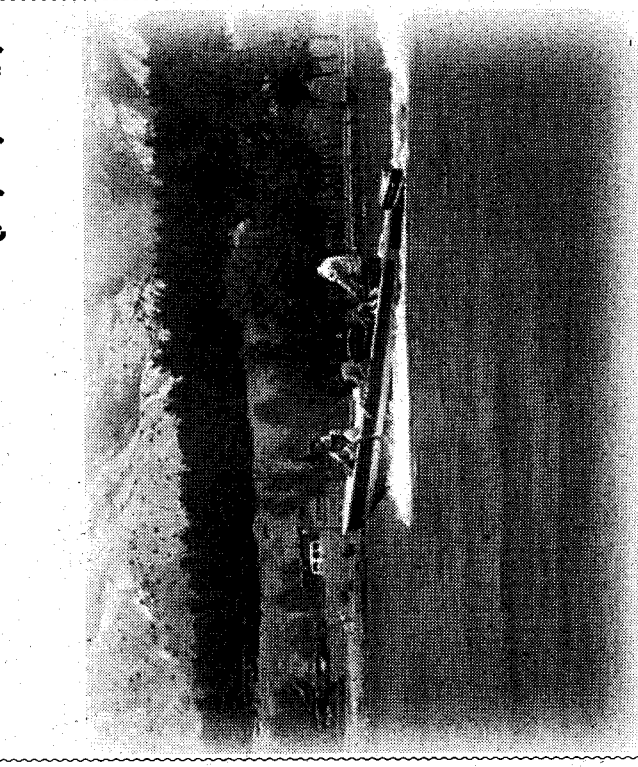

وزیک هه بیت لای گنجهی کور بز پیشخستی کومل. شو له زانکوه سارچاره ی گتوه و من وک قوتیا ک پیگ وایه شگر زانکوکان نه پورایه شو کورستان تا نیستا له قونای خپکنا دهریو.

هه ماشه وک چن بزچونیک که به جیایی بیر کورنه و هه گوزار شتیان هه پوره بز رولی زانکوکانی کورستان له پاره وده کردن و به هه پورته ای گنجهی سر که ورتو. پیگمان ناسنی په پورته کمان یک له سیماکانی ژبانی کوملایه له زانکوا نیشان دهات، که یان

رنگانه ودهی کوملی به سر وده هه یه! یان کاریگری له سر کومل ده بیت، به تاپهت له رووی نوری و هه لوی پیش و هه برینی ناسنی په پورته کمان، به تاپهت په پورته نیوان کور و کچ که یک له گرتنه کانه له نیستان کومل که کوریدا. به لام به اناخه و له روه وده بزچوون کمان ناسنی په پورته کمانی له ناسنی نرودا ایک دایه و. به جزریک که هه مان سستی و گرتنه کانی نیو کومل به خش کرا و هه وده بز په پورته و هه پورته کمانی شو رولی زانکو. له باره یه هه وده شیرین عباس

وینج و تهر

له دوو سالې راپور ودا سپوران و کشت و کوزار بوته جیکه بله خنی خاکی کورستان به لام شو پیکان له ناسنه نین و پیوسته پیکان به ناوچی کشتاری نیسته یک له به زمانه کانی حکومت له هه ماشه کانی بویدانه و هه گنجهی به نندا. **کاپیاری په پامی کور**

رو وده کوملایه پیکان وک خوی

خواستی دوو کور و توه وده له مال و کس و وکار لای کچلی هه رزه کار

(خ) کچلی کور هه رزه کاره و دانیشوری شاری هه لیره و ماویک له موبار لوی شو ی له لاین بارک و زریا کوه هه شکله به دهریت، راهکات و بوته لاین پولیس و ناسیوه دهریت و ده و لوی لیکونه له لاین پولیس و لیکونه، روهانی خانه چا و دیری کوملایه سار به حکومتی هه رزمی کورستان له هه لایر هه کزیت و لوی له ژیر چا و دیری و سار پورشی دهریت.

په پنی قسکانی (خ) بز نازانی په پام نیر شو ی ۲۶ له سر ۲۷/۰۵/۲۰۰۵ لوی شو ی له لاین باوک و زریا کوه هه شکله به دهریت و به دهریت له ژبانی قور سار و راهکات و له پتار لای کزیتی ژبانی باشر و ناراسا رووی له نه خنجه خنجه مندی ورونی

کوملایه لیکانه و هه کزیت که هه ورو له ودا کور هه پوره شگر شو کچه زور ناچار نه بیت، شو خواستی ناپیت و شو ریگه هه لایر زریت که دوو بیت له مال و بشو یه کی وا دهریتان راجات. شو رو وده واریکی بیکه دهریتان به رهم شو راستی که نه پورنی سازای تاکه کس له ماله و هه لایر و نندا، یک له سیماکانی ژبانی کوملایه نیسته. هه ورو هه بی باشی تاکی کورنی له ماله مدنی و تاکتیکان نیشان دهات که دوو باره سیمایکی بیکه ژبانی کوملایه کور وک کوملایه کی روژ هه لای دهر دهات. خن شتی چا و ورو لایر و دهی که شگر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

کوملایه لیکانه و هه کزیت که هه ورو له ودا کور هه پوره شگر شو کچه زور ناچار نه بیت، شو خواستی ناپیت و شو ریگه هه لایر زریت که دوو بیت له مال و بشو یه کی وا دهریتان راجات. شو رو وده واریکی بیکه دهریتان به رهم شو راستی که نه پورنی سازای تاکه کس له ماله و هه لایر و نندا، یک له سیماکانی ژبانی کوملایه نیسته. هه ورو هه بی باشی تاکی کورنی له ماله مدنی و تاکتیکان نیشان دهات که دوو باره سیمایکی بیکه ژبانی کوملایه کور وک کوملایه کی روژ هه لای دهر دهات. خن شتی چا و ورو لایر و دهی که شگر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

شکر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

شکر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

شکر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

شکر شو کچه بکوتیه و ده ست کس و کاری شو شو دهریت، یان ژبانی قور ساری پی

Le Lozan.. Kurd: ew peymanane Sûme helwesênin! Turk ahengî gêra

Le yadî 83hemên sallwegerî rêkkewtinname şûmekey "Lozan" ke le sallî 1923 le Siwîsra morkira û bem birryareş willate zilhêzekan Kurdiyan kirde kowîley destî Tirk û Ereb û Faris. Bem boneyewe, Kurdistaniyan le seranserî Ewropa rojî 24/7 em mange le seat 11 ta 15 xopîşandaneşî gewreyan le şarî Lozan le beramber ew telarey ke le katî xoyda birryarî be kowîle kirdinî Kurdiyan lêda, sazda. Lem xopîşandaneşî hemû hêze Kurdistaniyekan beşdariyan têda kird cige le P.K.K.

Le didarêkî xêrada berrêz kak "Widad" niwênerî Komkar sebarek bem xopîşandane gotî; emro ke em hemû hêze Kurdistaniyane amadebûn. Amadebûnman bo refizkirdinewey ew birryare şûmeye ke le katî xoyda bebê agadrî Kurd birryarî le ser dirawe û rêkkewtinnamey Lozan le dîrokî Kurda le mawey em 83 salley rabirdû, buwe mayeyî nehameşî karesatî pîr mezin bo gelfî Kurdistan. Em birryare kardaneweyekî zirapî le ser rewşî Kurd dirust kird û ta kar geyişte ewey zimanîşman lê qedexekira û herçî manayî dirrindey heye beser êmeda sepêndra herçî çekî komellkujî heye be sermanda barandyan. Emroş ke dinya gorra be deyan willat azad bûn û be deyan birryarî nêwdewletî hellweşayewe çima êmeş hewlî hellweşandinewey em birryare nahemware nedeyn.

P. kak Widad to lew bawerreday em birryare wa be asanî hellbweşêtewe?

W: Berastî eme kar bo kirdinî dewêt be taybetî le layen hêze failiyekey Kurdistan ewaney emro le gorrepanî siyasî nêwdewletî sengî xoyan niwanduwe, bellam min dîsan dellêm eger ême karî bo bikeyn detwanîncamî çak wedest bihênin, cêgey base le heman roj û le şiwênêkî tirî şarî Lozan dîr gorrepanekey xopîşandere Kurdistanyekan. Nasyonalistey regez periste Turkekanîş ahengî yadkirdinewey dewletî yekgirtîy Turkiyan degêra ke destkewtekey le rêkkewtinnamey "Lozan"we dest Turkan hatibû.

Le layekî dîkeşewe bo yadkirdinewey ahengî dewletî Turk be sedan le faşîstanî Turk le seranserî Ewropada hatibûne şarî Lozan bo rûberûbunewey xopîşandanekey Kurdistaniyan bellam dezag molletî polîs her yek le Kurdistaniyan û Turke regezperistekanyan le dûrî yekda mollet

pêdabûn ewey ma ke amajey bo bikeyn le nêwendî xopîşandandere rregezperste Turkekanda Reuf Denkaş î serokî pêşîyî bakûrî Qubris û Yosif Oxlo serokî Turkîşekanî Ewropa ke xawenî çend bandêkî mafyaye ta êsta çendîn car be tawanî made sîrkerekan tometbarkirawe. Rêpêwaneke kat jimêrî 15 be katî Siwîsra bebê ewey hîç kêşeyek dirust bibêt kotayî hat.

Û le çîwarçewey ew xopîşandaneşî beşêk le rojname û mîdyakan amadebûn. Le raportêkî rojnamey (Mofin)î Siwîsrî ke le rojî 25/7 wate rojêk le duway xopîşandaneşî nûsîyeyetî û dellê; diwênê le şarî Lozan xopîşandaneşî Kurd û Turk berrêweçû, Turkekan bo ahengî û cejnî destnîşankirdinî sinûrî dewletî Turkiyayî taze be pêyî peymanî Lozan ke ber le 83 sall le layen dewlete zilhêzekanewe morkira, Kurdekanîş bo narrezayî derbirîn beramber bew peymanane şûmey ke Kurdistaniya têda parçe parçe kira. Raporteke le dirêjey nûsînekeyda denûsê; (Dogo Perincek) ke serokî Partî Kargeranî Turke le wîtarekeyda ke bo xopîşandere Turkekanî xwêndewe nikûllî le cînosaydî Ermenekanda kirdûwe û gotîyeyetî; eme propagandey împiryalistekane boye wezîrî cemawer le şarî (winter thewr) birryarî banghêştî mehkeme kira lêkolînewey legellî kira. Le layekî tirewe ke hikûmetî Turk bemey zanî be tundî narrezayî xoyî derbirî beramber be hellwêstî hikûmetî Siwîsra.

Cêgey webîr hênaneweyê ke perlemanî Siwîsrî maweyek le mewber danî be qetlûamî Ermenekanda nawe, Turkî bem kare pirotisto kirdûwe em birryareş buwe mayeyî sîrbûnêkî dîplomasi û narrezayî le nêwan Turk û hikûmetî Siwîsrî. Herweha rojnamenûs (Nicolas Virdin) le rojnamey (24 HEURES) Siwîsrî le jimarey heman rojda nûsîyeyetî: xopîşandanekey Turkekan birîyî bûn lew Turkaney ke le Turkiya û Biritanya û Ellmanya we hatibûn û layengirî Partî Kargerî Turk bûn û hewlî eweyan deda kewa hestî şovînzîmî Turkekanî danîştîy Siwîsra bcûllênin û boye le katî wutarekey Reuf Denkaş î serokî pêşîyî Qubris da gotî; (Yekêfî Ewropa deyewê Turkiya bixate bawêşî xoyî û bo ewey xakekey dabeşî bikat). ■■■

Loqman Berzincî- Ellmanya- Siwîsra

دیپلوماسیەت، لەنیوان هاوپیمانیەتی و بەرزەهەندی نەتەوہییدا

دەگەن و وردە وردە کوردستانی بوونمان کال دەیتتەوہ...
هاوپیمانان، زیرەکانە رەفتار دەگەن، دەزانن کە رۆل و کاریگەری سەرۆک مەسعوود بارزانی چەند بەهێز و یەکلاکەرەوہیە لە سەر ھەموو ھێز و لایان و ھاوکیشە سیاسییە- ئالۆزەکانی عێراق و ناوچەکە، ئەوان باش دەزانن تاوہکوو دووژمنانی ریزو حیساییک بۆ خودی بارزانیان ھەیە، لێزەدا، چاوەروانی ئەو دەگەن، ھەر و ھەکوو لە دروستکردنی ئەنجومەنی فەرمانرەوایی و یاسای بەرپۆشەبەردنی دەولەت و ھەلبژاردنە جۆر بەجۆرەکاندا، لە ئەنجومەنی نیشتمانی و حکومەتدا، کاریگەری سەرۆک بارزانی و ئەو ستافە چاودێر و ھوشیارە سەرکردایەتی کوردستانی بوو لە سەری بلندەوہ تاوہکوو بەغدا، توانیان چەندین دەرنجامی باشیان ھەبیت لە پرۆسەیی دووبارە بنیاتنەوہی کۆمەڵگای عێراقی و چاکسازی سیاسی لە ولاتدا.

خەسرۆ پیربەل

ئەمڕۆکەش پێدەچیت، ھاوپیمانان زیاتر لە جارن، پشتگیری و ھاوکاری تەواویان لە سەرۆک بارزانی بویت و، ئومێد دەخوازن کە بە ئەکتیفی و بە ھەمان رووحیەتەوہ رۆلێان ھەبیت لە پرۆسەکاندا. لە ھەفتەیی رابردوودا، یاریدەدەری تایبەتی سەرۆک بۆش و بالۆزی ئەمریکا بۆ ھەماھنگی و دانوساندن و ئالۆگۆزی بیرورا و ئامۆژگاریکردنی ئێدارەیی ئەمریکا شانیدیان گەبشتە کوردستان و لە مەکتەبی سەرۆکی کوردستاندا بوون، ئەمەش گەواھی ئەوہن کە لە کوردستانەوہ نەخشە بۆ پرۆسەکان ئامادە دەکری...

ئەگەر پێشتر و ھەکوو کەسایەتیەکی سیاسی و سەرۆکی پارێزگای کوردستانی و ھەکوو شەخسیکی متمانەپێکراو تەعمولیان لەگەڵ دەکرد، ئەمڕۆکە و ھەکوو سەرۆکی کوردستان و بەشێوہیەکی فەرمی و نێوہولەتی و ھەکوو سەرۆکایەتیەکی ھەلبژێردرا و سیاسەتەمداریکی نەتەوہیی کورد، چاوەروانی ئەوہی لێدەگەن کە ھاوکاری ھاوپیمانان و سەرچەم کۆمەڵگای نێوہولەتی بێت بۆ دووبارە بنیاتنەوہی عێراق و بە شێوہیەکی راستەوخۆ بەشداریت لە پرۆژەیی رۆژھەلاتی ناوہراستی نوێدا. دەرنجام، کارتەکانی کورد ئەمڕۆکە زۆر بەھێز و دەبیت زۆر بە لێزانی و ھوشیارانە رەفتار بکری، نابیت ھەمویان پیکەوہ کەشف بکری. دەبیت لەکات و شوێنی خزی بەکاربھێرینی و ھەل بقرزینەوہ. راستە کوردەکان، نزیکترین ھاوپیمانی ئاشکرای ئەمریکا و ھاوپیمانانین، بەلام دەبیت لەگەڵ ئەواندا و بەژیری و دیپلۆماتکارانە رەفتار بکەین، دەبیت ھەمیشە پرسباری ئەوہ بکری، باشە ئەمڕۆکە ئێمە ھاوکاری ئەمریکا بووین بۆ دەرجوونی لەو قەیرانە ئالۆزەدا لە عێراق، لێزەدا چی بۆ کورد تێدایە؟

بەرامبەر چ دەستگەوتیک؟ کورد بە درێژایی میژوو ھەرگیز بازارێ لەگەڵ ھیچ لایانیک ئەکردووە بەتایبەتی لەگەڵ ئەمریکا، بەلام ئەمڕۆکە سیاسەتکردن و دەخواریت! بەمەش، لەسەرەتادا، بەرزەوہندییەکانی خۆت دیاری بکە و لە پێشەوہی ھەموو لایانی تردا دایانینی و کاری بۆ بکەیت، پاشان ھاوکاری و یارمەتی ھاوپیمانان بەدەین، لەو خالانەیی کە بەرزەوہندییەکانی ھەردوولا بەیەک دەگەن، پێویستە بەی ھیچ دوو لایەکی ھەماھنگی ھەبیت و لەو شوێنەش ناگەنە یەک، دەبیت ھەولی بۆ بدییت و بگەنە یەکتەر و دیالۆگ پەیرەو بکەین.

رۆلی کورد لە پرۆسە سیاسییەکانی عێراقدا ئاشکراو یەکلاکەرەوہیە، دەبیت سەرکردایەتی کورد، زیرەکانە و بەھەستباری سیاسەت بکات، لێزەدا، ئەو لایانەیی کە راستەوخۆ لەگەڵیان دەکەوتە سەنگەر و رووبەر بەرەنگار بوونە، لایانە عەرەبەکانە، ئەگەر بێت و ئەوان تاوہکوو ئێستا لە پەیم و ھەستباری مەسەلەکان و ئالۆزی ھاوکیشەکانی عێراق تێگەبشتن! ئەوہ دەبیت ئەوہ بزانی کە ئێمە کورد ناتوانین لە ئەوان عێراقیتر بین !! ■■■

ئەگەر خۆتئەوہیەکی وردمان ھەبیت و ھەکوو چاودێریک سەیری نەخشە و ھاوکیشەکانی ئەمڕۆکەیی گۆرەپانی سیاسی عێراق بکەین، ئەو لایانە کاریگەر و بەھێزە دەستنیشان بکری، ئەوہ لە پێشەوہی ھەموویان کوردەکان خاوەنی بەھێزترین کارت و فشاریکی بەرچاویان ھەیە بەسەر ریزەوہی سەرچەم مەسەلەکاندا. ئاشکرایە، ھێزی ھاوپیمانان لە عێراقدا، کەوتوونەتە قەیرانیک و مەسەلەکان کە بەی ئاستەنگ تاوہکوو بەرواری 2005/08/15، یانیش بۆ کۆتایی سال، مەسەلەیی رێفراندۆم و ھەلبژاردنی داھاتوو کۆنترۆلی سەرچاوەکانی گێرگرفت بکەن و بەھەرشێوہیەکی بێت دەسەلات و کۆنترۆل لە دەست نەدەن، لەو ھەشدا، ئەمریکەکان زۆر نیگەرانی بەرامبەر دەسەلات و کاریگەرییەتی شیعەکان لە عێراقدا، بەتایبەتی لە کاتی نووسینی دەستووری نوێ، لەو ھەدا میللەتی کوردستان و ئەوانەیی پالێشتن بۆ دروستبوونی کۆمەڵگای مەدەنی و شارستانی لە ناوچەکەدا، ھاوخمەن لەگەڵ ئەمریکەکان، مەترسی ئەوہ ھەیە کە مافەکانی تاک و ئافرەتان بەتایبەتی، پێشیل بکری و سووکایەتی بێت نەریتیک و بەشێوہی جۆراو جۆرەوہ رەنگ بباتوہ لە فەرھەنگی زیندەگی و سینیری ئیسلام و شەریعەتی ئیسلام، و ھەکوو سەرچاوەیی سەرەکی و تایبەت بۆ نووسینی دەستوور و یاساکان، ووردە ووردە لە دروستبوونی دەولەتیکی ھاوشێوہی ئێران، لە بەغدا جمھوریەتی ئیسلامی عێراق دایمەزێن!

دیارە ھاوپیمانان، دەیانەوێت ھاوکیشەکە ھاوسەنگ رابگری و میزانی پەیوہندیەکانیان بە یەکسانی رابگری، بۆ ئەوہش دەیانەوێت لایانی سوننی بەھێزیت، رووبەر و شیعەکان ببنوہ، ئەوہشیان لەبەر ئەوہی ئاگاداری کیش و ناوکی نیوان شیعە و سوننەکان لە عێراقدا، لە ھەولی ئەوہدان کە سەرکردایەتی کورد، کە بە تێروانیی ئەوانەوہ، کوردەکان پەوہندییان باشە لەگەڵ ھەموو لایانەکاندا. ئەوان رۆلی خۆیان ببین و شیعەکان رازی بکەن، لەبەرەمبەردا، ھەندیک لە داواکارییەکانی شیعەکان بەلاوہ بنریت و قەناعەت بۆ سوننەکان دروستبکری، بۆ ئەوہی ھەموو لایەک بەشدارین، رۆلی کاریگەرمان ھەبیت وە لە سەرچەم پرۆسەکاندا ھاوکاری و بەشداریەکی ئەکتیفی ھەبیت.

ئەمڕۆکە کەس شک لەوہ ناکات کە رۆلی کورد، لە سەرچەم پرۆسەکاندا گرینگە، و ھەکوو ناوێزیکەریک و ھاوکاریکی کاریگەر لە گۆرەپانی سیاسیدا لە عێراقدا ناسراوہ، لەجیاتی یان بە نوێتەراتی ھاوپیمانان کاریکی نیشتمانی گەورە دەگەن، بەلام دەبیت کوردەکان بزانی کە خۆشیان ئالۆزەییکی تایبەتی خۆیان ھەیە، ئەگەر ناوێزی شیعە و سوننەکان بکەن و ھاوکاریی بەرزەوہندی ھاوپیمانان بپاریزی، بمانوویت و نەمانوویت، ھێز و ئەتێرێکی زۆریشمان لەو نیوہندا بزر دەبیت و ئەزانندەیی خۆمان دەکەیتە قووڕبانی و خەمە کوردستانیەکانمان دەبە مەسەلەیی لاوہکی.

بەرامبەر بەو ھەموو ناھەقییە و ھەلسووکەوتە ناشیرین و نامەسئوولانەیی حکومەتی جەعفری، داواکاریەکانمان لاواز دەبنوہ و لە دەرنجامدا، ھالۆتی کوردستان، و ھەکوو عێراقیەکی رەفتار

ره‌هه‌ندی کورد پشتیوانی راپه‌رینی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان ده‌کات

بانگه‌وازی ئەم کۆمیتیه‌یه‌ش ره‌هه‌ندی تیکۆشه‌ری کورد له سوید، له رۆژی ٢٠٠٥/٧/٢٢ خۆنیشاندانیکیان بۆ به‌رده‌م بالۆزخانه‌ی کۆماری ئیسلامی ئێران ریکخست. خۆنیشاندهران زیاتر له هه‌زار کس ده‌بوون و هه‌ر گرووپه‌ش دروشم و پلاکاردی خۆی پێیوو، له به‌رانبه‌ر بالۆزخانه‌که‌دا چه‌ندین دروشم و سروودی نیشتمانی خۆپنדרانه‌وه و کاره‌ دهنده‌کانی کۆماری ئیسلامی دژ به‌ خه‌لکی کوردستان، پرۆتستۆ کران.

ئۆسۆ، نه‌روویج

له‌ درێژه‌ی ئەو ناره‌زایه‌تی و کاردانه‌وانه‌ی ره‌هه‌ندی کوردی ده‌ره‌وه‌ی ولات دژ به‌ کاره‌ سه‌رکۆتکه‌رییه‌کانی کۆماری ئیسلامی، رۆژی ٢٠٠٥/٧/٢٢ له‌ سه‌ر بانگه‌وازی ژماره‌یه‌ک له‌ که‌سه‌یه‌تییه‌ سیاسیه‌یه‌کان و کۆمیتیه‌ی هاوکاری هێزه‌کانی کوردستان، سه‌دان کس له‌ ره‌هه‌ندی کورد، بۆ به‌رده‌می وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی نه‌روویج خۆنیشاندانیکیان ریکخست، له‌ویدا چه‌ندین وتار به‌ زمانی کوردی و نه‌روویجی خۆپنדרانه‌وه و یه‌کیک له‌و که‌سه‌نه‌ش که‌ وتاری خۆپنדרانه‌وه، "ئه‌رلینگ فۆلکۆرد" نوێنه‌ری "ریکخاوی یه‌کیته‌ی سوور بۆ هه‌لبۆاردن"ی نه‌روویجی بوو.

دواتر خۆنیشاندهران به‌ره‌و بالۆزخانه‌ی کۆماری ئیسلامی به‌ریکه‌وتن، له‌ به‌رده‌می بالۆزخانه‌دا چه‌ندین دروشمیان به‌رزکرده‌وه و به‌ گوتار و سروود هێزه‌کانی کۆماری ئیسلامی ئێران بۆ سه‌ر خه‌لکی کوردستان پرۆتستۆ کرد.

هه‌قالیته‌ی، مه‌له‌به‌ندی کۆلتوری کورد - کۆیلن، هه‌ره‌وا سه‌ه‌ته‌ری ژنانه‌ی کورد له‌ شاری کۆیلن، "هاوده‌نگ" و ده‌سته‌ی کارکێژی بزوتنه‌وه‌ی فیدرالی دیموکراتی نازربایجان، بۆ پشتگیری و تاربان خۆپنדרانه‌وه، رۆپه‌سه‌می خۆنیشاندانه‌که‌ سه‌ کاتژمێری خایاند و به‌ هه‌مینی کۆتایی پێهات.

هێلسنکی، فینه‌لندا

به‌ هه‌مان شێوه‌ ره‌هه‌ندی کورد و ئێرانیه‌کانی فنه‌لندا، رۆژی ٢٠٠٥/٧/٢٢ خۆنیشاندانیکی هه‌ممانه‌یان بۆ به‌رده‌رگای بالۆزخانه‌ی کۆماری ئیسلامی ئێران، ریکخست. ئەم خۆنیشاندانه‌ له‌ لایه‌ن کۆمیتیه‌ی هێلسنکی "حیزبی دیموکراتی کوردستان" - ئێران و کۆمیتیه‌ی کۆمه‌له‌ی شوێرشگیزی زه‌حمه‌تکێشانی کوردستان ئێران له‌ فنه‌لندا، ریکخراپوو، له‌و خۆنیشاندانه‌دا هونه‌رمه‌ندی کورد "ره‌شیدی فه‌یزی نه‌ژاد" سروودی ئەو ره‌قیب و چه‌ندین سروودی شوێرشگیزانه‌ی پێشکه‌ش به‌ ئاماده‌بووان کرد، چه‌ندین گوتار به‌ زمانه‌کانی کوردی و فارسی خۆپنדרانه‌وه، شایه‌نی گوتنه‌ هه‌والی ئەم خۆنیشاندانه‌ له‌ دهنگوباسی کاتژمێر چوار، پینچ و هه‌شت و نیو، له‌ رادیۆ و ته‌له‌فزیۆنی فنه‌لندی بلاوکرایه‌وه.

ستۆکهۆلم، سوید

له‌ سه‌ر بانگه‌یشتی کۆمیتیه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان ئێران له‌ سوید، بۆ هێزه‌ سیاسی و کۆم و کۆمه‌له‌ کوردیه‌کانی ولاتی سوید، کۆمیتیه‌یه‌که‌ به‌ناوی کۆمیتیه‌ی "خۆنیشاندان" بۆ پشتیوانی له‌ راپه‌رینی خه‌لکی مه‌هاباد پیکهات، بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی

که‌ ئەم یاداشته‌ بۆ ناوه‌ندی به‌رپار له‌ نه‌توه‌ یه‌کگرتوه‌کان به‌رز بکاته‌وه، داخوازییه‌کانیش بریتیبوون له‌م چوار خاله‌ی خواره‌وه:

یه‌که‌م: داوا ده‌که‌ین که‌ UN کوشته‌ی که‌مال ئەسه‌فراین ناسراو به‌ "شوانه" مه‌حکوم بکا و له‌ ریکای نارینی نوێنه‌ری خۆیه‌وه هۆکاری ئەم جنایه‌ته‌ و هه‌لسوکه‌وتی هێزه‌کانی کۆماری ئیسلامی ئێران روون بکاته‌وه.

دووه‌م: داوا ده‌که‌ین، هه‌موو به‌ندیه‌یه‌ سیاسیه‌یه‌کان و به‌ تایبه‌ت ئەوانه‌ی له‌ پێوه‌ندی ده‌گه‌ل خۆنیشاندانه‌کانی ئەم دوایینه‌ی مه‌هاباد و شاره‌کانی دیکه‌ی کوردستان، گه‌راون، نازاد بکریین.

سه‌یه‌م: داوا یه‌رکردنی حکومه‌تی نێزامی له‌ شاری مه‌هاباد و هه‌موو شاره‌کانی دیکه‌ی کوردستان ده‌که‌ین و داوا یه‌رکۆتایی پێهاتانی ده‌ستدریژی هێزه‌کانی کۆماری ئیسلامی بۆ سه‌ر مال و ژیانی خه‌لک ده‌که‌ین.

چواره‌م: داوا ده‌که‌ین که‌ UN چاودێرییه‌کی زیاتر له‌ سه‌ر پاراستنی مافی مرۆف و مافه‌ دیموکراتیه‌یه‌کان له‌ ئێران به‌ گشتی و له‌ کوردستان به‌ تایبه‌تی بکا و له‌و باره‌وه ئیجازه‌ نه‌دا که‌ کۆماری ئیسلامی به‌ مه‌یلی خۆی کایه‌ به‌ ئوسوله‌ ئیسانیه‌یه‌کان بکا.

خۆنیشاندانه‌که‌ له‌ لایه‌ن ئەم ریکخراوانه‌وه ریکخراپوو "هاوکاری، حیزبی دیموکراتی کوردستان ئێران - ئەلمانی، کۆمه‌له‌ی شوێرشگیزی زه‌حمه‌تکێشانی کوردستان ئێران - ئەلمانی، پارتی سۆسیالیستی کوردستان، کۆمه‌له‌ی کورده‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ولات - ئەلمان، ناوه‌ندی کۆلتور و هونه‌ری کورد له‌ ئەلمان، مالی کورد و ئەلمان،

بێ هیچ فه‌رمانیکی یاسایی، له‌ زۆریه‌ی ئەو ناوچه‌دا باری نااسایی راگه‌یه‌نداره‌وه و هیچ داخوازییه‌که‌ له‌ داخوازییه‌کانی خه‌لکیش وه‌لام نه‌دراوه‌ته‌وه، ره‌نگدانه‌وه‌ی خواست و ویستی خه‌لکی شاره‌ راپه‌رپوه‌کانی کوردستان، سنوره‌کانی تێپه‌راننده‌وه و ره‌هه‌ندی کوردی هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان له‌ زۆریه‌ی ولاتانی دنیا دا به‌ رانبه‌ر بالۆزخانه‌کانی کۆماری ئیسلامی و له‌ هه‌ندێ شوێنیش به‌رانبه‌ر ئوسینگه‌کانی UN خۆنیشاندانیان ساز کردوه، تا رۆژی ٢٠٠٥/٥/٢٧ خۆنیشاندان له‌ واشینگتۆن، ستۆکهۆلم، ئۆسۆ، و ئوسینگه‌ی UN له‌ بۆن به‌م شێوه‌یه‌ی خواره‌وه، به‌رده‌وام بووه:

شاری بۆن له‌ ئەلمانی

رۆژی ٢٠٠٥/٧/٢٦ بۆ پشتیوانیکردنی راپه‌رینه‌کانی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان، کاتژمێر دوو ی پاش نیوه‌رۆ، ره‌هه‌ندی کورد له‌ ئەلمانی به‌ به‌رانبه‌ر ئوسینگه‌ی UN له‌ شاری بۆن، خۆنیشاندانیکیان ساز دا. له‌و خۆنیشاندانه‌دا چه‌ندین وتار به‌ زمانی کوردی و ئەلمانی خۆپنדרانه‌وه و ره‌فتاری نامرۆفانه‌ی کۆماری ئیسلامی ئێران دژ به‌ خه‌لکی سفیلی کوردستان سه‌رکۆنه‌ کرد. دواتر داویان له‌ نه‌توه‌ یه‌کگرتوه‌کان کرد که‌ گوشار بخاته‌ سه‌ر کۆماری ئیسلامی بۆ راگرتنی زه‌بر و زه‌نگ دژ به‌ گه‌لی کورد. له‌ کۆتایی خۆنیشاندانه‌که‌دا چه‌ند که‌سیک به‌ نوێنه‌رایه‌تی خۆنیشاندهران و رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان، یاداشتیکیان دایه‌ نوێنه‌رایه‌تی نه‌توه‌ یه‌کگرتوه‌کان، نوێنه‌رایه‌تی UN یاداشته‌که‌ی وه‌رگرت و به‌لێتی پێدان

له‌ داوی کوشته‌ی که‌مالی ئەسه‌فره‌م "شوانه‌ سه‌ید قادر" به‌ شێوه‌یه‌کی درندانه‌ له‌ لایه‌ن هێزه‌کانی ئێرانی له‌ شاری مه‌هاباد، خه‌لکی ئەو شاره‌ بۆ ناره‌زایه‌تی ده‌ربه‌رین دژ به‌و کورده‌وه نامرۆفانه‌یه‌ وه‌ستان و داویان له‌ ناوه‌نده‌ ده‌سه‌لاتداره‌کانی ئەو شاره‌ کرد تا هه‌زی ئەو رووداوه‌ روون بکه‌نه‌وه، به‌لام وه‌لامی خه‌لک به‌ له‌شکرکێشی سه‌زبازی، درایه‌وه، تیکه‌له‌چوون و پیکادان له‌ نیوان خه‌لکی نارازی و هه‌زی تایبه‌ت بۆ سه‌رکۆتکردن، به‌داواوه‌ بوو، به‌ پێی ئەو هه‌والانه‌ی تا ئیستا گه‌یشتوون، ده‌یان کس ره‌وانه‌ی زیندانه‌کانی شاری مه‌هاباد کراون و ته‌نانه‌ت هه‌والی کوشته‌ی دوو کس له‌ ژێر ئەشه‌که‌چه‌دا بلاو بووه‌ته‌وه، ئیستا خه‌لکی راپه‌ریوی شاری مه‌هاباد داوی ته‌رمه‌کانیان ده‌که‌ن.

ناوچه‌کانی دیکه‌ی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان زۆر زوو پشتگیری خۆیان بۆ داخوازییه‌کانی خه‌لکی مه‌هاباد نیشان دا، ناوچه‌کانی پیرانشه‌هر، سه‌رده‌شت، نه‌غه‌ده، بۆکان، بانه، سه‌نه، و ته‌نانه‌ت گونده‌کانیشیان ده‌ستیان داوه‌ته‌ مانگرتن و خۆنیشاندان، ئیستا ناآرامی ئەو ناوچه‌ی کورده‌وه‌وه و تیکه‌له‌چوونی خه‌لکی نارازی و هه‌زیه‌ تایبه‌تییه‌کانی پۆلیس و ئاسایش به‌رده‌وامه‌، به‌ گوێزه‌ی هه‌واله‌کانی گه‌یشتوو بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات، سه‌دان کس زیندانی و بێ سه‌روشین کراون. له‌ درێژه‌ی ئەو رووداوانه‌دا، فه‌رمانداری مه‌هاباد له‌ کار دوور خراوه‌ته‌وه و به‌ گوێزه‌ی ئەو هه‌والانه‌ نوێنه‌ری مه‌هاباد له‌ مه‌جلس تا روونبووته‌وه‌ی ئەو رووداوانه‌ و نازادکردنی به‌ندیه‌یه‌کان، ناگه‌رپه‌ته‌وه‌ بۆ تاران.

به‌شاری نه‌وه‌ی نوی له‌ ریزی پێشه‌وه‌ی خۆنیشاندهران به‌رچاوی بوو

له‌ هه‌موو شاره‌کاندا ژنانه‌ی کورد چالاکانه‌ به‌شداریان کرد

PEYAMÎ Kurd

Jimare 47 | Sallî 1 | 29.07.2005

Rojnameyekî heftaney gistiye

Kurd : ew peymanê Sûme

helwesênin !

2005 7 28

Laparrey 3

Le Lozan.. Turk : ahengi bo gêra

خەسرو پیربەن

دیپلۆماسیەت،

لەنیوان ھاوپەیمانییەتی و
بەرژەوهەندی نەتەوهییدا

لاپەرە ۲

ڕۆڵی زانکۆکانی کوردستان
لە بەرھەمھێنانی گەنجی
سەرکەوتوودا

لاپەرە ۴

غازی حەسەن

کەسایەتی کورد و
نامۆیی بەدەوڵەت

لاپەرە ۶

ئیسماعیل تەنیا

گومان

لاپەرە ۶

دیداری ھەتکەوت زاھیر لەگەڵ:

ھونەر مەند ھێمن حسین

لاپەرە ۵

ئاشتی و ئازادی و لیبوردن
لای ھونەر مەند
سیروان رەووف

لاپەرە ۷

دیداریک لەگەڵ ھەرزەشکار
ئەلماسی حەسیب سلیمان

بۆ لاپەرە ۸

Rewendi Kurd piştî wani raperrîni rojhellatî Kurdistan dekat

Bonn

Laparey 2

Oslo

Stokholm